

Opinion of the Board (Art. 64)

**Opinion 28/2024 mbi disa aspekte të mbrojtjes së të
dhënave në lidhje me përpunimin e të dhënave personale
në kontekstin e modeleve të AI**

Miratuar më 17 dhjetor 2024

Përmbledhje ekzekutive

Teknologjitë e AI krijojnë shumë mundësi dhe përfitime në një gamë të gjerë sektorësh dhe aktiviteteve sociale.

Duke mbrojtur të drejtën themelore për mbrojtjen e të dhënave, GDPR mbështet këto mundësi dhe promovon të drejtat tjera themelore të BE-së, duke përfshirë të drejtën për lirinë e mendimit, shprehjes dhe informimit, të drejtën për arsim ose lirinë për të kryer një biznes. Në këtë mënyrë, GDPR është një kornizë ligjore që inkurajon inovacionin e përgjegjshëm.

Në këtë kontekst, duke marrë parasysh çështjet e mbrojtjes së të dhënave të ngritura nga këto teknologji, autoriteti mbikëqyrës irlandez i kërkoi EDPB-së të lëshojë një opinion për çështje të zbatimit të përgjithshëm në përputhje me nenin 64 (2) GDPR. Kërkesa ka të bëjë me përpunimin e të dhënave personale në kontekstin e fazave të zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të Inteligjencës Artificiale ("AI"). Në më shumë detaje, kërkesa pyeti: (1) kur dhe si një model AI mund të konsiderohet si 'anonim'; (2) se si kontrollorët mund të demonstrojnë përshtatshmërinë e interesit legjitim si bazë ligjore në fazat e zhvillimit dhe (3) vendosjes; dhe (4) cilat janë pasojat e përpunimit të paligjshëm të të dhënave personale në fazën e zhvillimit të një modeli AI në përpunimin ose funksionimin e mëvonshëm të modelit AI.

Në lidhje me pyetjen e parë, Opinioni përmend se pretendimet për anonimitetin e një modeli AI duhet të vlerësohen nga SA-të kompetente rast pas rasti, pasi EDPB konsideron se modelet e AI të trajnuara me të dhëna personale nuk mund të konsiderohen, në të gjitha rastet, anonime. Që një model AI të konsiderohet anonim, si (1) gjasat e nxjerrjes së drejtpërdrejtë (përfshirë probabilitike) të të dhënave personale në lidhje me individët, të dhënat personale të të cilëve u përdorën për të zhvilluar modelin dhe (2) gjasat e marrjes, qëllimisht ose jo, të dhëna të tilla personale nga pyetjet, duhet të jenë të parëndësishme, duke marrë parasysh "*të gjitha mjetet që ka të ngjarë të përdoren*" nga kontrolluesi ose një person tjetër.

Për të kryer vlerësimin e tyre, SA-të duhet të rishikojnë dokumentacionin e ofruar nga kontrolluesi për të demonstruar anonimitetin e modelit. Në këtë drejtim, Opinioni ofron një listë jo përfshirëse dhe jo shteruese të metodave që mund të përdoren nga kontrollorët në demonstrimin e anonimitetit të tyre, dhe kështu të merren parasysh nga SA-të kur vlerësojnë pretendimin e anonimitetit të një kontrolluesi. Kjo mbulon, për shembull, qasjet e marra nga kontrollorët, gjatë fazës së zhvillimit, për të parandaluar ose kufizuar mbledhjen e të dhënave personale të përdorura për trajnime, për të zvogëluar identifikueshmërinë e tyre, për të parandaluar nxjerrjen e tyre ose për të ofruar siguri në lidhje me rezistencën më të fundit ndaj sulmeve.

Në lidhje me pyetjen e dytë dhe të tretë, Opinioni ofron konsiderata të përgjithshme që SA-të duhet të marrin parasysh kur vlerësojnë nëse kontrollorët mund të mbështeten në interesin legjitim si një bazë ligjore të përshtatshme për përpunimin e kryer në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI.

Opinioni kujton se nuk ka hierarki midis bazave ligjore të parashikuara nga GDPR dhe se u takon kontrolluesve të identifikojnë bazën e duhur ligjore për aktivitetet e tyre të përpunimit. Opinioni më pas kujton testin me tre hapa që duhet të kryhet kur vlerësohet përdorimi i interesit legjitim si bazë ligjore, d.m.th. (1) identifikimi i interesit legjitim të ndjekur nga kontrolluesi ose një palë e tretë; (2) analizimi i domosdoshmërisë së përpunimit për qëllimet e interesit legjitim të ndjekur (i referuar edhe si "testi i domosdoshmërisë"); dhe (3) vlerësimi se interesi legjitim nuk është (janë) të mbizotëruar nga interesat ose të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të të dhënave (i referuar gjithashtu si "test balancimi").

Në lidhje me hapin e parë, Opinioni kujton se një interes mund të konsiderohet si legjitim nëse plotësohen tre kriteret kumulative të mëposhtme: interesi (1) është i ligjshëm; (2) është e artikuluar qartë dhe saktësisht; dhe (3) është reale dhe e pranishme (d.m.th. jo spekulative). Një interes i tillë mund të përfshijë, për shembull, në zhvillimin e një modeli AI - zhvillimin e shërbimit të një agjenti bisedor për të ndihmuar përdoruesit, ose në vendosjen e tij - përmirësimin e zbulimit të kërcënimeve në një sistem informacioni.

Në lidhje me hapin e dytë, Opinioni rikujton se vlerësimi i domosdoshmërisë përfshin marrjen në konsideratë: (1) nëse aktiviteti i përpunimit do të lejojë ndjekjen e interesit legjitim; dhe (2) nëse nuk ka mënyrë më pak ndërhyrëse për të ndjekur këtë interes. Kur vlerësojnë nëse kushti i domosdoshmërisë është përmbushur, SA-të duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë sasisë së të dhënave personale të përpunuara dhe nëse është proporcionale ndjekja e interesit legjitim në lojë, gjithashtu në dritën e parimit të minimizimit të të dhënave.

Në lidhje me hapin e tretë, Opinioni rikujton se testi i balancimit duhet të kryhet duke marrë parasysh rrethanat specifike të secilit rast. Më pas jep një pasqyrë të elementeve që SA-të mund të marrin parasysh kur vlerësojnë nëse interesi i një kontrolluesi ose një pale e tretë mbizotërohet nga interesat, të drejtat themelore dhe liritë e subjekteve të të dhënave.

Si pjesë e hapit të tretë, Opinioni thekson rreziqet specifike për të drejtat themelore që mund të shfaqen ose në fazat e zhvillimit ose vendosjes së modeleve të AI. Ai gjithashtu sqaron se përpunimi i të dhënave personale që ndodh gjatë fazave të zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI mund të ndikojë në subjektet e të dhënave në mënyra të ndryshme, të cilat mund të jenë pozitive ose negative. Për të vlerësuar një ndikim të tillë, SA-të mund të marrin parasysh natyrën e të dhënave të përpunuara nga modelet, kontekstin e përpunimit dhe pasojat e mundshme të mëtejshme të përpunimit.

Opinioni thekson gjithashtu rolin e pritshmërive të arsyeshme të subjekteve të të dhënave në testin e balancimit. Kjo mund të jetë e rëndësishme për shkak të kompleksitetit të teknologjive të përdorura në modelet e AI dhe faktit se mund të jetë e vështirë për subjektet e të dhënave të kuptojnë shumëllojshmërinë e përdorimeve të tyre të mundshme, si dhe aktivitetet e ndryshme të përpunimit të përfshira. Në këtë drejtim, si informacioni i dhënë subjekteve të të dhënave ashtu edhe konteksti i përpunimit mund të jenë ndër elementët që duhet të merren parasysh për të vlerësuar nëse subjektet e të dhënave mund të presin në mënyrë të arsyeshme që të dhënat e tyre personale të përpunohen. Për sa i përket kontekstit, kjo mund të përfshijë: nëse të dhënat personale ishin apo jo të disponueshme publikisht, natyra e marrëdhënies midis subjektit të të dhënave dhe kontrolluesit (dhe nëse ekziston një lidhje midis të dyjave), natyra e shërbimit, konteksti në të cilin janë mbledhur të dhënat personale, burimi nga i cili janë mbledhur të dhënat (d.m.th., faqen e internetit ose shërbimin ku janë mbledhur të dhënat personale dhe cilësimet e privatësisë që ato ofrojnë), përdorimet e mundshme të mëtejshme të modelit dhe nëse subjektet e të dhënave janë në të vërtetë të vetëdijshëm se të dhënat e tyre personale janë fare online.

Opinioni gjithashtu kujton se, kur interesat, të drejtat dhe liritë e subjekteve të të dhënave duket se tejkalojnë interesat legjitime që ndiqen nga kontrolluesi ose një palë e tretë, kontrolluesi mund të konsiderojë vendosjen e masave lehtësuese për të kufizuar ndikimin e përpunimit tek këto subjekte të të dhënave. Masat zbutëse nuk duhet të ngatërrohen me masat që kontrolluesi është ligjërish i detyruar të miratojë gjithsesi për të siguruar pajtueshmërinë me GDPR. Përveç kësaj, masat duhet të përshtaten me rrethanat e rastit dhe karakteristikat e modelit të AI, duke përfshirë përdorimin e tij të synuar. Në këtë drejtim, Opinioni ofron një listë jo shteruese të shembujve të masave zbutëse në lidhje me fazën e zhvillimit (gjithashtu në lidhje me web scraping) dhe fazën e vendosjes. Masat zbutëse mund t'i nënshtrohen evolucionit të shpejtë dhe duhet të përshtaten me rrethanat e rastit. Prandaj, u mbetet SA-ve të vlerësojnë përshtatshmërinë e masave lehtësuese të zbatuara rast pas rasti.

Në lidhje me pyetjen e katërt, Opinioni në përgjithësi kujton se SA-të kanë kompetenca diskrecionale për të vlerësuar shkeljet e mundshme dhe për të zgjedhur masat e duhura, të nevojshme dhe proporcionale, duke marrë parasysh rrethanat e çdo rasti individual. Opinioni më pas shqyrton tre skenarë.

Sipas skenarit 1, të dhënat personale ruhen në modelin e AI (që do të thotë se modeli nuk mund të konsiderohet anonim, siç detajohet në pyetjen e parë) dhe më pas përpunohen nga i njëjti kontrollues (për shembull në kontekstin e vendosjes së modelit). Në Opinion thuhet se nëse fazat e zhvillimit dhe vendosjes përfshijnë qëllime të veçanta (duke përbërë kështu aktivitete të veçanta të përpunimit) dhe shkalla në të cilën mungesa e bazës ligjore për aktivitetin fillestar të përpunimit ndikon në ligjshmërinë e përpunimit të mëvonshëm, duhet të vlerësohet rast pas rasti, në varësi të kontekstit të çështjes.

Sipas skenarit 2, të dhënat personale ruhen në model dhe përpunohen nga një kontrollues tjetër në kontekstin e vendosjes së modelit. Në këtë drejtim, Opinioni thotë se SA-të duhet të marrin parasysh nëse kontrolluesi që përdor modelin kreu një vlerësim të përshtatshëm, si pjesë e detyrimeve të tij të llogaridhënies për të demonstruar pajtueshmërinë me nenin 5(1)(a) dhe nenin 6 GDPR, për të siguruar që modeli i AI nuk është zhvilluar duke përpunuar në mënyrë të paligjshme të të dhënave personale. Ky vlerësim duhet të marrë parasysh, për shembull, burimin e të dhënave personale dhe nëse përpunimi në fazën e zhvillimit ishte subjekt i konstatimit të një shkeljeje, veçanërisht nëse është përcaktuar nga një SA ose një gjykatë, dhe duhet të jetë më pak ose më i detajuar në varësi të rreziqeve të ngritura nga përpunimi në fazën e vendosjes.

Sipas skenarit 3, një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin e AI, pastaj siguron që ato të jenë anonime, përpara se i njëjti kontrollues ose një kontrollues tjetër të fillojë një përpunim tjetër të të dhënave personale në kontekstin e vendosjes. Në këtë drejtim, Opinioni thotë se nëse mund të demonstrohet se funksionimi i mëvonshëm i modelit të AI nuk përfshin përpunimin e të dhënave personale, EDPB konsideron se GDPR nuk do të zbatohet. Prandaj, paligjshmëria e përpunimit fillestar nuk duhet të ndikojë në funksionimin e mëvonshëm të modelit. Më tej, EDPB konsideron se, kur kontrolluesit më pas përpunojnë të dhënat personale të mbledhura gjatë fazës së vendosjes, pasi modeli të jetë anonimizuar, GDPR do të zbatohet në lidhje me këto operacione përpunimi. Në këto raste, Opinioni konsideron se, për sa i përket GDPR, ligjshmëria e përpunimit të kryer në fazën e vendosjes nuk duhet të ndikohet nga paligjshmëria e përpunimit fillestar.

Tabela e përmbajtjes

1	Hyrje	6
1.1	Përmbledhje e fakteve	6
1.2	Pranueshmëria e kërkesës për një opinion të nenit 64 (2) GDPR.....	8
2	Fushëveprimi dhe nocionet kryesore.....	9
2.1	Fushëveprimi i Opinioneve	9
2.2	Nocionet kryesore	11
2.3	Modelet e AI në kontekstin e Opinioneve	11
3	Mbi themelin e kërkesës	12
3.1	Mbi natyrën e modeleve të AI në lidhje me përkufizimin e të dhënave personale.....	12
3.2	Mbi rrethanat në të cilat modelet e AI mund të konsiderohen anonime dhe demonstrimin përkatës.....	14
3.2.1	Konsideratë e përgjithshme në lidhje me anonimizimin në kontekstin në fjalë.....	14
3.2.2	Elementet për të vlerësuar gjasat e mbetura të identifikimit.....	16
3.3	Mbi përshtatshmërinë e interesit legjitim si bazë ligjore për përpunimin e të dhënave personale në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI.....	19
3.3.1	Vërejtje të përgjithshme	19
3.3.2	Konsiderata mbi tre hapat e vlerësimit të interesit legjitim në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI	21
3.4	Mbi ndikimin e mundshëm të një përpunimi të paligjshëm në zhvillimin e një modeli AI në ligjshmërinë e përpunimit ose funksionimit të mëvonshëm të modelit të AI	31
3.4.1	Skenari 1. Një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin, të dhënat personale ruhen në model dhe më pas përpunohen nga i njëjti kontrollues (për shembull në kontekstin e vendosjes së modelit)	32
3.4.2	Skenari 2. Një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin, të dhënat personale ruhen në model dhe përpunohen nga një kontrollues tjetër në kontekstin e vendosjes së modelit	33
3.4.3	Skenari 3. Një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin, pastaj siguron që modeli të jetë anonim, përpara se i njëjti kontrollues ose një kontrollues tjetër të fillojë një përpunim tjetër të të dhënave personale në kontekstin e vendosjes.....	34
4	Vërejtje përfundimtare	35

Bordi Evropian i Mbrojtjes së të Dhënave

Duke pasur parasysh nenin 63 dhe nenin 64(2) të Rregullores 2016/679/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të 27 prillit 2016 për mbrojtjen e personave fizikë në lidhje me përpunimin e të dhënave personale dhe për lëvizjen e lirë të këtyre të dhënave dhe shfuqizimin e Direktivës 95/46/EC (në tekstin e mëtejshëm "GDPR"),

Duke pasur parasysh Marrëveshjen e ZEE dhe në veçanti Aneksin XI dhe Protokollin 37 të saj, të ndryshuar me Vendimin e Komitetit të Përbashkët të ZEE-së Nr. 154/2018 të 6 korrikut 2018¹,

Duke pasur parasysh nenin 10 dhe nenin 22 të Rregullores së Punës,

megjithëse:

(1) Roli kryesor i Bordit Evropian të Mbrojtjes së të Dhënave (në tekstin e mëtejshëm "**Bordi**" ose "**EDPB**") është të sigurojë zbatimin e qëndrueshëm të GDPR në të gjithë Zonën Ekonomike Evropiane ("**EEA**"). Neni 64 (2) GDPR parashikon që çdo autoritet mbikëqyrës ("**SA**"), Kryetari i Bordit ose Komisioni mund të kërkojë që çdo çështje me zbatim të përgjithshëm ose që prodhon efekte në më shumë se një shtet anëtar të ZEE-së të shqyrtohet nga Bordi me qëllim marrjen e një mendimi. Qëllimi i këtij opinioni është të shqyrtojë një çështje me zbatim të përgjithshëm ose që prodhon efekte në më shumë se një shtet anëtar të ZEE.

(2) Opinioni i Bordit miratohet në përputhje me nenin 64 (3) GDPR në lidhje me nenin 10 (2) të Rregullores së Procedurës së EDPB brenda tetë javësh nga koha kur Kryetari dhe autoriteti kompetent mbikëqyrës kanë vendosur që dosja është e plotë. Me vendim të Kryetarit, kjo periudhë mund të zgjatet edhe me gjashtë javë të tjera duke marrë parasysh kompleksitetin e lëndës.

KA MIRATUAR OPINIONIN E MËPOSHTËM

1 Hyrje

1.1 Përmbledhje e fakteve

1. Më 4 shtator 2024, autoriteti mbikëqyrës irlandez ("**IE SA**" ose "**SA kërkuese**") i kërkoi EDPB-së të lëshojë një opinion në përputhje me nenin 64(2) GDPR në lidhje me modelet e AI dhe përpunimin e të dhënave personale ("**Kërkesa**").
2. Kryetari i Bordit dhe IE SA e konsideruan dosjen të plotë më 13 shtator 2024. Ditën e ardhshme të punës, më 16 shtator 2024, dosja u transmetua nga Sekretariati i EQD-së. Kryetari i Bordit, duke marrë parasysh kompleksitetin e çështjes, vendosi të zgjasë afatin ligjor, në përputhje me nenin 64 (3) GDPR dhe nenin 10 (4) të Rregullores së Procedurës së EDPB.
3. Kërkesa adreson disa elementë të trajnimit, përditësimit, zhvillimit dhe funksionimit të modeleve të AI ku të dhënat personale janë pjesë e grupit përkatës të të dhënave. IE SA thekson se Kërkesa

¹ Referencat për "Shtetet Anëtare" të bëra në të gjithë këtë opinion duhet të kuptohen si referenca për "Shtetet Anëtare të ZEE". Referencat për 'Unionin' të bëra në të gjithë këtë opinion duhet të kuptohen si referenca për 'ZEE'.

ka të bëjë me çështjet kryesore që kanë një ndikim të lartë në subjektet e të dhënave dhe kontrollorët në ZEE, dhe se nuk ka një pozicion të harmonizuar në këtë fazë midis SA-ve kombëtare². Terminologjia që do të përdoret për qëllimin e këtij opinioni është dhënë në seksionin 2.2 dhe 2.3 më poshtë.

4. Pyetjet e mëposhtme u bënë nga IE SA:

Pyetja 1: A konsiderohet modeli përfundimtar i AI, i cili është trajnuar duke përdorur të dhëna personale, në të gjitha rastet, se nuk plotëson përkufizimin e të dhënave personale (siç përcaktohet në nenin 4 (1) GDPR)?

Nëse përgjigja për pyetjen 1 është "po":

- i. Në cilën fazë të operacioneve të përpunimit që çojnë në një model AI nuk përpunohen më të dhënat personale?
 - a) Si mund të demonstrohet se modeli i AI nuk përpunon të dhëna personale?
- ii. A ka ndonjë faktor që do të bënte që funksionimi i Modelit përfundimtar të AI të mos konsiderohej më anonim?
 - a) Nëse po, si mund të demonstrohen masat e marra për të zbutur, parandaluar ose mbrojtur nga këta faktorë (në mënyrë që të sigurohet që Modeli i AI të mos përpunojë të dhëna personale)?

Nëse përgjigja e pyetjes 1 është "jo":

- i. Cilat janë rrethanat në të cilat mund të lindë kjo?
 - a) Nëse po, si mund të demonstrohen hapat që janë ndërmarrë për të siguruar që Modeli i AI nuk po përpunon të dhëna personale?

Pyetja 2: Kur një kontrollues i të dhënave mbështetet në interesat legjitime si bazë ligjore për përpunimin e të dhënave personale për të krijuar, përditësuar dhe/ose zhvilluar një model AI, si duhet të demonstrojë ai kontrollues përshtatshmërinë e interesave legjitime si bazë ligjore, si në lidhje me përpunimin e të dhënave të palës së tretë dhe të palës së parë?

- i. Çfarë konsideratash duhet të marrë parasysh ai kontrollues për të siguruar që interesat e subjekteve të të dhënave, të dhënat personale të të cilëve po përpunohen, të balancohen në mënyrë të përshtatshme me interesat e atij kontrolluesi në kontekstin e:
 - a) Të dhënat e palëve të treta
 - b) Të dhënat e palës së parë

Pyetja 3: Pas trajnimit, kur një kontrollues i të dhënave mbështetet në interesa legjitime si bazë ligjore për përpunimin e të dhënave personale që ndodh brenda një modeli AI, ose një sistem AI pjesë e të cilit është një model AI, si duhet të demonstrojë një kontrollues përshtatshmërinë e interesave legjitime si bazë ligjore?

Pyetja 4: Nëse një model AI është zbuluar se është krijuar, përditësuar ose zhvilluar duke përdorur të dhëna personale të përpunuara në mënyrë të paligjshme, cili është ndikimi i kësaj, nëse ka, në ligjshmërinë e përpunimit ose funksionimit të vazhdueshëm ose të mëvonshëm të modelit AI, qoftë më vete ose si pjesë e një sistemi AI, kur:

² Kërkesa, f.1.

- i. Modeli i AI, qoftë vetëm ose si pjesë e një sistemi AI, po përpunon të dhënat personale?
- ii. As Modeli AI, as Modeli AI si pjesë e një sistemi AI, nuk po përpunojnë të dhëna personale?

1.2 Pranueshmëria e kërkesës për një opinion të nenit 64 (2) GDPR

- 5. Neni 64 (2) GDPR parashikon që, në veçanti, çdo SA mund të kërkojë që çdo çështje me zbatim të përgjithshëm ose që prodhon efekte në më shumë se një shtet anëtar të shqyrtohet nga Bordi me qëllim marrjen e një mendimi.
- 6. SA kërkuese i drejtoi pyetje EDPB-së në lidhje me aspektet e mbrojtjes së të dhënave në kontekstin e modeleve të AI. Ai specifikoi në kërkesë se, ndërsa shumë organizata tani po përdorin modele AI, duke përfshirë modelet e mëdha gjuhësore ("**LLM**"), operacionet, trajnimi dhe përdorimi i tyre ngrenë "*një numër shqetësimesh të gjera për mbrojtjen e të dhënave*"³, të cilat "*ndikojnë në subjektet e të dhënave në të gjithë BE/ZEE*"⁴.
- 7. Kërkesa ngre, në thelb, pyetje mbi (i) zbatimin e konceptit të të dhënave personale; (ii) parimi i ligjshmërisë, me respekt specifik për bazën ligjore të interesit legjitim, në kontekstin e modeleve të AI; si dhe, në (iii) pasojat e përpunimit të paligjshëm të të dhënave personale në fazën e zhvillimit të modeleve të AI, në përpunimin ose funksionimin e mëvonshëm të modelit.
- 8. Bordi konsideron se kërkesa ka të bëjë me një "*çështje të zbatimit të përgjithshëm*" në kuptimin e nenit 64 (2) GDPR. Në veçanti, çështja ka të bëjë me interpretimin dhe zbatimin e nenit 4 (1), nenit 5 (1) (a) dhe nenit 6 të GDPR në lidhje me përpunimin e të dhënave personale në zhvillimin dhe vendosjen e modeleve të AI. Siç theksohet nga SA-ja kërkuese, zbatimi i këtyre dispozitave në modelet e AI ngre çështje sistematike, abstrakte dhe të reja⁵. Zhvillimi dhe vendosja e shpejtë e modeleve të AI nga gjithnjë e më shumë organizata ngre çështje specifike dhe, siç theksohet në kërkesë, "*EDPB do të përfitojë shumë nga arritja e një pozicioni të përbashkët për çështjet e ngritura nga kjo kërkesë, çështje të tilla janë thelbësore për punën e planifikuar të EDPB-së në afat të shkurtër dhe të mesëm*"⁶. Për më tepër, teknologjitë e AI krijojnë shumë mundësi dhe përfitime në një gamë të gjerë sektorësh dhe aktiviteteve sociale. Përveç kësaj, GDPR është një kornizë ligjore që inkurajon inovacionin e përgjegjshëm. Rrjedh se ekziston një interes i përgjithshëm për të bërë këtë vlerësim në formën e një opinioni të EDPB-së, në mënyrë që të sigurohet zbatimi i qëndrueshëm i disa dispozitave të GDPR në kontekstin e modeleve të AI.
- 9. Kushti alternativ i nenit 64 (2) GDPR i referohet çështjeve që "*prodhojnë efekt në më shumë se një shtet anëtar*". EDPB kujton se termi 'efekte' duhet të interpretohet *lato sensu*, dhe për këtë arsye nuk kufizohet thjesht në efektet ligjore⁷. Ndërsa gjithnjë e më shumë modele të AI po trajnohen dhe përdoren nga një numër në rritje organizatash në ZEE, ato ndikojnë në një numër të madh subjektesh të të dhënave

³ Kërkesa, f.1.

⁴ Po aty.

⁵ Kërkesa, f. 2.

⁶ Kërkesa, f.1. Siç përmendet në Programin e Punës së EQD-së për 2024-2025, të miratuar më 8 tetor 2024, i disponueshëm në https://www.edpb.europa.eu/system/files/2024-10/edpb_programi_i_punes_2024-2025_en.pdf, EDPB planifikon të lëshojë, ndër të tjera, udhëzime për anonimizimin, pseudonimizimin dhe gërvishtjen e të dhënave në kontekstin e AI gjeneruese.

⁷ EDPB, Dokumenti i brendshëm 3/2019 mbi udhëzimet e brendshme mbi nenin 64 (2) GDPR, miratuar më 8 tetor 2019, paragrafi 15, në dispozicion në https://www.edpb.europa.eu/system/files/2022-Dokumenti_07/InternaledPB_201903_Art64.2_en.pdf.

në të gjithë EEA, disa prej të cilave tashmë kanë ngritur shqetësime në SA të tyre kompetente⁸. Prandaj, EDPB konsideron se çështja e ngritur nga SA kërkuese gjithashtu e plotëson këtë kusht.

10. Kërkesa përfshin arsyetim me shkrim mbi sfondin dhe motivet për dorëzimin e pyetjeve në Bord, duke përfshirë kuadrin ligjor përkatës. Prandaj, Bordi konsideron se kërkesa është e arsyetuar në përputhje me nenin 10(3) të Rregullores së Procedurës së EDPB.
11. Sipas nenit 64 (3) GDPR, EDPB nuk do të lëshojë një opinion nëse tashmë ka lëshuar një opinion për këtë çështje. EDPB nuk ka dhënë një opinion për të njëjtën çështje dhe ende nuk ka dhënë përgjigje për pyetjet që dalin nga kërkesa.
12. Për këto arsye, Bordi konsideron se Kërkesa është e pranueshme dhe pyetjet që lindin prej saj duhet të analizohen në këtë opinion ("**Opinion**") të miratuar në përputhje me nenin 64(2) GDPR.

2 Fushëveprimi dhe nocionet kryesore

2.1 Fushëveprimi i Opinionit

13. Bordi pajtohet me SA kërkuar që, nga këndvështrimi i mbrojtjes së të dhënave, zhvillimi dhe vendosja e modeleve të AI ngre pyetje themelore për mbrojtjen e të dhënave. Pyetjet lidhen veçanërisht me: (i) kur dhe si një model AI mund të konsiderohet si 'anonim' (Pyetja 1 e Kërkesës); (ii) si mund të demonstrojnë kontrollorët përshtatshmërinë e interesit legjitim si bazë ligjore në fazat e zhvillimit (Pyetja 2 e kërkesës) dhe vendosjes (Pyetja 3 e kërkesës); dhe (iii) nëse përpunimi i paligjshëm i të dhënave personale në fazën e zhvillimit ka pasoja në ligjshmërinë e përpunimit ose funksionimit të mëvonshëm të modelit të AI (Pyetja 4 e Kërkesës).
14. EDPB kujton se SA-të janë përgjegjëse për monitorimin e zbatimit të GDPR dhe duhet të kontribuojnë në zbatimin e tij të qëndrueshëm në të gjithë Unionin¹⁰. Prandaj, është brenda kompetencës së SA-ve të hetojnë modele specifike të AI dhe, duke vepruar kështu, të kryejnë vlerësime rast pas rasti.
15. Ky Opinion ofron një kornizë për SA-të kompetente për të vlerësuar raste specifike kur (disa nga) pyetjet e ngritura në Kërkesë do të lindin. Ky Opinion nuk synon të jetë shterues, por të japë konsiderata të përgjithshme mbi interpretimin e dispozitave përkatëse, të cilat SA-të kompetente duhet t'i marrin parasysh kur përdorin kompetencat e tyre hetimore. Ndërsa ky Opinion u drejtohet SA-ve kompetente dhe ka të bëjë me aktivitetet dhe kompetencat e tyre, ai nuk paragjykon detyrimet e kontrollorëve dhe përpunuesve sipas GDPR. Në veçanti, në përputhje me parimin e llogaridhënies të sanksionuar në nenin 5 (2) GDPR, kontrollorët do të jenë përgjegjës dhe do të jenë në gjendje të demonstrojnë pajtueshmërinë me të gjitha parimet në lidhje me përpunimin e të dhënave personale.
16. Në disa raste, disa shembuj mund të jepen në Opinion, por duke marrë parasysh fushën e gjerë të pyetjeve të përfshira në Kërkesë, si dhe llojet e ndryshme të modeleve të AI të mbuluara në të, jo të gjithë skenarët e mundshëm do të merren parasysh në këtë Opinion. Teknologjitë që lidhen me modelet e AI i nënshtrohen evolucionit të shpejtë; Prandaj, konsideratat e EDPB në këtë Opinion duhet të interpretohen në dritën e kësaj.

⁸ Kërkesa, f. 1-2.

⁹ Neni 64(3) GDPR dhe neni 10(4) i Rregullores së Procedurës së EDPB.

¹⁰ Neni 51 (1) GDPR dhe neni 51 (2) GDPR.

17. **Ky Opinion nuk analizon dispozitat e mëposhtme, të cilat mund të luajnë ende një rol të rëndësishëm gjatë vlerësimit të kërkesave të mbrojtjes së të dhënave të zbatueshme për modelet e AI:**

- **Përpunimi i kategorive të veçanta të të dhënave:** EDPB kujton ndalimin e nenit 9(1) GDPR në lidhje me përpunimin e kategorive të veçanta të të dhënave dhe përjashtimet e kufizuara të nenit 9(2) GDPR¹¹. Në këtë drejtim, Gjykata e Drejtësisë së Bashkimit Evropian ("**CJEU**") sqaroi më tej se *"kur një grup të dhënash që përmbajnë të dhëna të ndjeshme dhe jo të dhëna jo të ndjeshme mbledhen në bllok pa qenë e mundur të ndahen artikujt e të dhënave nga njëri-tjetri në kohën e mbledhjes, përpunimi i atij grupi të të dhënave duhet të konsiderohet i ndaluar, në kuptimin e nenit 9 (1) të GDPR, nëse përmban të paktën një artikull të të dhënave të ndjeshme dhe asnjë nga përjashtimet në nenin 9 (2) të kësaj rregulloreje nuk zbatohet"*¹². Për më tepër, GJEE-ja theksoi gjithashtu se *"për qëllimet e zbatimit të përjashtimit të përcaktuar në nenin 9 (2) (e) të GDPR, është e rëndësishme të përcaktohet nëse subjekti i të dhënave kishte synuar, në mënyrë eksplicite dhe me një veprim të qartë afirmativ, t'i bënte të dhënat personale në fjalë të aksesueshme për publikun e gjerë"*¹³. Këto konsiderata duhet të merren parasysh kur përpunimi i të dhënave personale në kontekstin e modeleve të AI përfshin kategori të veçanta të të dhënave.
- **Vendimmarrja e automatizuar, duke përfshirë profilizimin:** Operacionet e përpunimit të kryera në kontekstin e modeleve të AI mund të bien në fushën e nenit 22 GDPR, i cili imponon detyrime shtesë për kontrollorët dhe ofron masa mbrojtëse shtesë për subjektet e të dhënave. EDPB kujton, në këtë drejtim, Udhëzimet e saj për vendimmarrjen individuale të automatizuar dhe profilizimin për qëllimet e Rregullores 2016/679¹⁴.
- **Pajtueshmëria e qëllimeve:** Neni 6 (4) GDPR parashikon, për baza të caktuara ligjore, kritere që një kontrollues duhet të marrë parasysh për të përcaktuar nëse përpunimi për një qëllim tjetër është në përputhje me qëllimin për të cilin mbledhen fillimisht të dhënat personale. Kjo dispozitë mund të jetë e rëndësishme në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI dhe zbatueshmëria e saj duhet të vlerësohet nga SA.
- **Vlerësimet e ndikimit në mbrojtjen e të dhënave ("DPIA")** (nenet 35 GDPR): DPIA-të janë një element i rëndësishëm i llogaridhënies, ku përpunimi në kontekstin e modeleve të AI ka të ngjarë të rezultojë në një rrezik të lartë për të drejtat dhe liritë e personave fizikë¹⁵.
- **Parimi i mbrojtjes së të dhënave nga dizajni** (neni 25 (1) GDPR): Mbrojtja e të dhënave nga dizajni është një mbrojtje thelbësore që duhet vlerësuar nga SA-të në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së një modeli AI.

¹¹ Shih gjithashtu Raportin e EDPB për punën e ndërmarrë nga Taskforca ChatGPT, miratuar më 23 maj 2024, paragrafi 18: "Në lidhje me përpunimin e kategorive të veçanta të të dhënave personale, një nga përjashtimet e nenit 9(2) duhet të zbatohet përveç kësaj, që përpunimi të jetë i ligjshëm. Në parim, një nga këto përjashtime mund të jetë neni 9(2)(e) GDPR. Megjithatë, fakti i thjeshtë që të dhënat personale janë të aksesueshme publikisht nuk nënkupton se "subjekti i të dhënave i ka bërë publike të tilla në mënyrë të qartë" [...]."

¹² Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë të 4 korrikut 2023, çështja C-252/21, *Meta kundër Bundeskartellamt* (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 89.

¹³ Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë të 4 korrikut 2023, çështja C-252/21, *Meta kundër Bundeskartellamt* (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 77.

¹⁴ Udhëzimet e Grupit të Punës të Nenit 29 ("**WP29**") për vendimmarrjen e automatizuar individuale dhe profilizimin për qëllimet e Rregullores 2016/679, të rishikuara dhe miratuara për herë të fundit më 6 shkurt 2018, miratuar nga EDPB më 25 maj 2018. Shih gjithashtu, vendimin e Gjykatës së Drejtësisë të 7 dhjetorit 2023, Çështja C-634/21, *SCHUFA Holding dhe të tjerë* (ECLI:EU:C:2023:957).

¹⁵ WP29 Udhëzimet për Vlerësimin e Ndikimit në Mbrojtjen e të Dhënave (DPIA) dhe përcaktimin nëse përpunimi ka "të ngjarë të rezultojë në një rrezik të lartë" për qëllimet e Rregullores 2016/679, rishikuar dhe miratuar më 4 tetor 2017, miratuar nga EDPB më 25 maj 2018.

2.2 Nocionet kryesore

18. Si vërejtje paraprake, EDPB dëshiron të japë sqarime mbi terminologjinë dhe konceptet që përdor në të gjithë këtë Opinion, dhe vetëm për qëllimet e këtij Opinioni:

- **"Të dhënat e palës së parë"** i referohen të dhënave personale që kontrolluesi ka mbledhur nga subjektet e të dhënave.
- **"Të dhënat e palëve të treta"** i referohen të dhënave personale që kontrollorët nuk i kanë marrë nga subjektet e të dhënave, por i mbledhur ose i marrë nga një palë e tretë, për shembull nga një ndërmjetës i të dhënave ose të mbledhura përmes gërvishtjes së uebit.
- **"Web scraping"** është një teknikë e përdorur zakonisht për mbledhjen e informacionit nga burime të disponueshme publikisht në internet. Informacioni i gërvishtur nga, për shembull, shërbime të tilla si mediat e lajmeve, mediat sociale, diskutimet në forume dhe faqet e internetit personale, mund të përmbajnë të dhëna personale.
- Kërkesa i referohet **"ciklit jetësor" të modeleve të AI**, si dhe fazave të ndryshme në lidhje me "krijimin", "zhvillimin", "trajnimin", "përditësimin", "rregullimin e imët", "funksionimin" ose "post-trajnimin" e modeleve të AI. EDPB pranon se, në varësi të rrethanave, faza të tilla mund të ndodhin në zhvillimin dhe vendosjen e modeleve të AI dhe mund të përfshijnë përpunimin e të dhënave personale për qëllime të ndryshme të përpunimit. Megjithatë, për qëllimin e këtij Opinioni, EDPB e konsideron të rëndësishme të thjeshtojë kategorizimin e fazave që ka të ngjarë të ndodhin. Prandaj, për qëllimin e këtij Opinioni, EDPB i referohet **"fazës së zhvillimit"** dhe **"fazës së vendosjes"**. Zhvillimi i një modeli AI mbulon të gjitha fazat përpara çdo vendosjeje të modelit të AI dhe përfshin, ndër të tjera, zhvillimin e kodit, mbledhjen e të dhënave personale të trajnimit, përpunimin paraprak të të dhënave personale të trajnimit dhe trajnimit. Vendosja e një modeli AI mbulon të gjitha fazat që lidhen me përdorimin e një modeli AI dhe mund të përfshijë çdo operacion të kryer pas fazës së zhvillimit. EDPB mbetet i vetëdijshëm për shumëllojshmërinë e rasteve të përdorimit dhe pasojat e tyre të mundshme në drejtim të përpunimit të të dhënave personale; kështu, SA-të duhet të marrin në konsideratë nëse vërejtjet e dhëna në këtë Opinion janë të rëndësishme për përpunimin që ata vlerësojnë.
- EDPB gjithashtu thekson se, kur është e nevojshme, termi **"trajnim"** i referohet pjesës së fazës së zhvillimit ku modelet e AI mësojnë nga të dhënat për të kryer detyrën e tyre të synuar (siç shpjegohet në seksionin tjetër të këtij opinioni).
- Nocioni dhe shtrirja e modeleve të **AI**, siç kuptohet nga EDPB për qëllimin e këtij Opinioni, specifikohet më tej në seksionin e mëposhtëm të dedikuar.

2.3 Modelet e AI në kontekstin e Opinioni

19. Akti i Inteligjencës Artificiale të BE-së ("Akti i AI")¹⁶ përcakton një "sistem AI" si "një sistem i bazuar në makina që është krijuar për të funksionuar me nivele të ndryshme autonomie dhe që mund të shfaqë përshtatshmëri pas vendosjes, dhe që, për objektiva eksplicite ose të nënkuptuara, konkludon, nga të dhënat që merr, se si të gjenerojnë rezultate të tilla si parashikimet, përmbajtja, rekomandimet ose vendime që mund të ndikojnë në mjediset fizike ose virtuale"¹⁷. Recital (12) i Aktit të AI shpjegon më tej nocionin e "sistemit AI". Prandaj, një karakteristikë kryesore e sistemeve të AI është aftësia e tyre për të konkluduar. Teknikat që mundësojnë

¹⁶ Rregullorja (BE) 2024/1689 e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të 13 qershorit 2024 për përcaktimin e rregullave të harmonizuara për inteligjencën artificiale dhe për ndryshimin e Rregulloreve (KE) Nr. 300/2008, (BE) Nr. 167/2013, (BE) Nr. 168/2013, (BE) 2018/858, (BE) 2018/1139 dhe (BE) 2019/2144 dhe Direktivat 2014/90/BE,

(BE) 2016/797
dhe (BE) 2020/1828 (Akti i Inteligjencës Artificiale).
¹⁷ Seksioni 3(1) Akti AI.

konkluzionet gjatë ndërtimit të një sistemi AI përfshijnë mësimin e makinerive, qasjet e bazuara në logjikë dhe njohuri.

20. 'Modelet e AI', nga ana tjetër, përcaktohen vetëm indirekt në Aktin e AI: *'Megjithëse modelet e AI janë komponentë thelbësorë të sistemeve të AI, ato nuk përbëjnë sisteme AI më vete. Modelet e AI kërkojnë shtimin e komponentëve të mëtejshëm, si për shembull një ndërfaqe përdoruesi, për t'u bërë sisteme AI. Modelet e AI zakonisht integrohen dhe janë pjesë e sistemeve të AI*¹⁸.
21. EDPB e kupton se përkufizimi i një modeli AI të propozuar në Kërkesë është më i ngushtë se ai nga Akti i AI, pasi i referohet 'modelit të AI' si 'për të përfshirë produktin që rezulton nga mekanizmat e trajnimit që aplikohen në një grup të dhënash trajnimi, në kontekstin e Inteligjencës Artificiale, Machine Learning, Deep Learning ose kontekste të tjera të ngjashme të përpunimit' dhe specifikon më tej se 'Termi zbatohet për modelet e AI që synojnë t'i nënshtrohen trajnimit të mëtejshëm, rregullimit dhe/ose zhvillimit, si dhe modelet e AI që nuk janë.'¹⁹
22. Mbi këtë bazë, EDPB miratoi këtë Opinion nën mirëkuptimin se një sistem AI do të mbështetet në një model AI për të përmbushur objektivin e tij të synuar duke përfshirë modelin në një kornizë më të madhe (p.sh. një sistem AI për shërbimin ndaj klientit mund të përdorë një model AI të trajnuar në të dhënat historike të bisedave për të dhënë përgjigje ndaj pyetjeve të përdoruesve).
23. Për më tepër, modelet e AI (ose "**modelet**") të rëndësishme për këtë Opinion janë ato të zhvilluara përmes një procesi trajnimi. Një proces i tillë trajnimi është pjesë e fazës së zhvillimit, ku modelet mësojnë nga të dhënat për të kryer detyrën e tyre të synuar. Prandaj, procesi i trajnimit kërkon një grup të dhënash nga i cili modeli do të identifikojë dhe 'mësojë' modelet. Në këto raste, modeli do të përdorë teknika të ndryshme për të ndërtuar një përfaqësim të njohurive të nxjerra nga grupi i të dhënave të trajnimit. Ky është veçanërisht rasti me mësimin e makinerive.
24. Në praktikë, çdo model AI është një algoritëm, funksionimi i të cilit përcaktohet nga një grup elementësh. Për shembull, modelet e të mësuarit të thellë janë shpesh në formën e një rrjeti nervor me shtresa të shumta të përbëra nga nyje të lidhura me skaje që kanë pesha, të cilat rregullohen gjatë trajnimit për të mësuar marrëdhëniet midis hyrjeve dhe daljeve. Karakteristikat e një modeli të thjeshtë të të mësuarit të thellë do të ishin: (i) lloji dhe madhësia e secilës shtrese, (ii) pesha që i atribuohet secilës skaj (ndonjëherë të quajtura 'parametra'), (iii) funksionet e aktivizimit²⁰ midis shtresave dhe ndoshta (iv) operacione të tjera që mund të ndodhin midis shtresave. Për shembull, kur trajnoni një model të thjeshtë të të mësuarit të thellë për klasifikimin e imazheve, hyrjet ("**pikselët e imazhit**") do të lidhen me daljet dhe peshat mund të rregullohen, në mënyrë që të prodhojnë rezultatin e duhur shumicën e kohës.
25. Shembuj të tjerë të modeleve të të mësuarit të thellë përfshijnë LLM-të dhe AI gjeneruese, të cilat përdoren p.sh. për gjenerimin e përmbajtjes së ngjashme me njeriun dhe krijimin e të dhënave të reja.
26. **Bazuar në konsideratat e mësipërme, në përputhje me kërkesën, qëllimi i këtij Opinioni mbulon vetëm nëngrupin e modeleve të AI që janë rezultat i një trajnimi të modeleve të tilla me të dhëna personale.**

3 Mbi themelin e kërkesës

3.1 Mbi natyrën e modeleve të AI në lidhje me përkufizimin e të dhënave personale

¹⁸ Arsyetimi 97 i Aktit AI.

¹⁹ Kërkesa, f. 3.

²⁰ D.m.th. funksione që llogarisin, bazuar në hyrjet dhe peshat, daljen e një nyje nervore që më pas do të

dërgohet në shtresën tjetër të rrjetit nervor.

27. Neni 4(1) GDPR përcakton të dhënat personale si "*çdo informacion që lidhet me një person fizik të identifikuar ose të identifikueshëm*" (d.m.th., subjektin e të dhënave). Për më tepër, konsiderata 26 e GDPR parashikon se parimet e mbrojtjes së të dhënave nuk duhet të zbatohen për informacionin anonim, përkatësisht informacionin që nuk lidhet me një person fizik të identifikuar ose të identifikueshëm, duke marrë parasysh "*të gjitha mjetet që mund të përdoren në mënyrë të arsyeshme*" nga kontrolluesi ose një person tjetër. Kjo përfshin: (i) të dhëna që nuk kanë qenë kurrë të lidhura me një individ të identifikuar ose të identifikueshëm; dhe (ii) të dhënat personale që janë bërë anonime në një mënyrë të tillë që subjekti i të dhënave të mos jetë ose nuk është më i identifikueshëm.
28. Prandaj, pyetjes 121 të kërkesës mund t'i përgjigjet duke analizuar nëse një model AI që rezulton nga trajnimi që përfshin përpunimin e të dhënave personale duhet, në të gjitha rastet, të konsiderohet anonim. Bazuar në formulimin e pyetjes, EDPB do t'i referohet në këtë seksion procesit të "trajnitimit" të një modeli AI.
29. Para së gjithash, EDPB dëshiron të japë konsideratat e përgjithshme të mëposhtme. Modelet e AI, pavarësisht nëse janë trajnuar me të dhëna personale apo jo, zakonisht janë krijuar për të bërë parashikime ose për të nxjerrë përfundime, pra ato janë krijuar për të konkluduar. Për më tepër, modelet e AI të trajnuara me të dhëna personale shpesh janë krijuar për të bërë konkluzione rreth individëve të ndryshëm nga ata të dhënat personale të të cilëve u përdorën për të trajnuar modelin AI. Megjithatë, disa modele të AI janë krijuar posaçërisht për të ofruar të dhëna personale në lidhje me individët, të dhënat personale të të cilëve u përdorën për të trajnuar modelin, ose në një farë mënyre për të vënë të dhëna të tilla të disponueshme. Në këto raste, modele të tilla AI do të përfshijnë në thelb (dhe zakonisht domosdoshmërisht) informacione në lidhje me një person fizik të identifikuar ose të identifikueshëm, dhe kështu do të përfshijnë përpunimin e të dhënave personale. Prandaj, këto lloj modelesh AI nuk mund të konsiderohen anonime. Ky do të ishte rasti, për shembull, (i) i një modeli gjenerues të akorduar mirë në regjistrimet zanore të një individi për të imituar zërin e tij; ose (ii) çdo model i krijuar për t'iu përgjigjur me të dhëna personale nga trajnimi kur kërkohet informacion në lidhje me një person specifik.
30. Bazuar në konsideratat e mësipërme, në përgjigjen e pyetjes 1 të kërkesës, EDPB fokusohet në situatën e modeleve të AI që nuk janë krijuar për të ofruar të dhëna personale në lidhje me të dhënat e trajnitimit.
31. EDPB konsideron se, edhe kur një model AI nuk është projektuar qëllimisht për të prodhuar informacion në lidhje me një person fizik të identifikuar ose të identifikueshëm nga të dhënat e trajnitimit, informacioni nga grupi i të dhënave të trajnitimit, duke përfshirë të dhënat personale, mund të mbetet ende 'i absorbuar' në parametrat e modelit, përkatësisht të përfaqësuar përmes objekteve matematikore. Ato mund të ndryshojnë nga pikat origjinale të të dhënave të trajnitimit, por mund të ruajnë ende informacionin origjinal të atyre të dhënave, të cilat përfundimisht mund të nxirren ose të merren ndryshe, drejtpërdrejt ose indirekt, nga modeli. Sa herë që informacioni në lidhje me individët e identifikuar ose të identifikueshëm, të dhënat personale të të cilëve u përdorën për të trajnuar modelin mund të merren nga një model AI me mjete të arsyeshme të mundshme të përdoren, mund të konkludohet se një model i tillë nuk është anonim.
32. Në këtë drejtim, kërkesa thotë se "*Publikimet ekzistuese kërkimore nxjerrin në pah disa dobësi të mundshme që mund të ekzistojnë në modelet e AI të cilat mund të rezultojnë në përpunimin e të dhënave personale,²² si dhe përpunimin e të dhënave personale që mund të vazhdojë kur modelet vendosen për përdorim me të dhëna të tjera, qoftë përmes ndërfaqeve të programimit të aplikacioneve ("API") ose ndërfaqeve "prompt"*²³.

²¹ "A konsiderohet modeli përfundimtar i AI, i cili është trajnuar duke përdorur të dhëna personale, në të gjitha Miratuar

rastet, se nuk plotëson përkufizimin e të dhënave personale (siç përcaktohet në nenin 4 (1) GDPR)?

²² Të tilla si sulmet e konkluzioneve të anëtarësimit ([OWASP](#)) dhe sulmet e përmbysjes së modelit ([OWASP](#) & [Veale et al](#), 2018).

²³ Kërkesa, f.1-2.

33. Në të njëjtën mënyrë, hulumtimi mbi nxjerrjen e të dhënave të trajnimit është veçanërisht dinamik²⁴. Ai tregon se është e mundur, në disa raste, të përdoren mjete me gjasa të arsyeshme për të nxjerrë të dhëna personale nga disa modele AI, ose thjesht për të marrë aksidentalisht të dhëna personale përmes ndërveprimeve me një model AI (për shembull si pjesë e një sistemi AI). Përpyekjet e vazhdueshme kërkimore në këtë fushë do të ndihmojnë në vlerësimin e mëtejshëm të rreziqeve të mbetura të regurgitimit²⁵ dhe nxjerrjes së të dhënave personale në çdo rast të caktuar.
34. **Bazuar në konsideratat e mësipërme, EDPB konsideron se modelet e AI të trajnuara mbi të dhënat personale nuk mund të konsiderohen, në të gjitha rastet, anonime. Në vend të kësaj, përcaktimi nëse një model AI është anonim duhet të vlerësohet, bazuar në kritere specifike, rast pas rasti.**

3.2 Mbi rrethanat në të cilat modelet e AI mund të konsiderohen anonime dhe demonstrimin përkatës

35. Në lidhje me pyetjen 1 të kërkesës²⁶, EDPB kërkohet të sqarojë rrethanat në të cilat një model AI, i cili është trajnuar duke përdorur të dhëna personale, mund të konsiderohet anonim. Në lidhje me pyetjen 1(i)(a) të kërkesës²⁷, EDPB kërkohet të sqarojë se cilat prova dhe/ose dokumentacion duhet të marrin parasysh SA-të kur vlerësojnë nëse një model AI është anonim.

3.2.1 Konsideratë e përgjithshme në lidhje me anonimizimin në kontekstin në fjalë

36. Përdorimi i shprehjes "*çdo informacion*" në përkufizimin e "*të dhënave personale*" brenda nenit 4 (1) GDPR pasqyron qëllimin për t'i caktuar një shtrirje të gjerë këtij koncepti, që përfshin të gjitha llojet e informacionit me kusht që të "*lidhet*" me subjektin e të dhënave, të cilët janë identifikuar ose mund të identifikohen drejtpërdrejt ose tërthorazi.
37. Informacioni mund të ketë të bëjë me një person fizik edhe kur është teknikisht i organizuar ose i koduar (për shembull në një format vetëm të lexueshëm nga makina, qoftë pronësor ose i hapur) në një mënyrë që nuk e bën menjëherë të dukshme marrëdhënien me atë person fizik. Në raste të tilla, aplikacionet softuerike mund të përdoren për të identifikuar, njohur dhe nxjerrë lehtësisht të dhëna specifike. Kjo është veçanërisht e vërtetë për modelet e AI ku parametrat përfaqësojnë marrëdhëniet statistikore midis të dhënave të trajnimit dhe ku mund të jenë

²⁴ Shih, në këtë drejtim, për shembull: (i) Veale M., Binns R., Edwards L., 2018, *Algoritmet që mbajnë mend: sulmet e përmbysjes së modelit dhe ligji për mbrojtjen e të dhënave*. Phil. Trans. R. Soc. A 376: 20180083, në dispozicion në <http://dx.doi.org/10.1098/rsta.2018.0083>; (ii) Brown H., Lee K., Mirehghallah F., Shokri R. dhe Tramèr F., *Çfarë do të thotë për një model gjuhësor të ruajtjes së privatësisë?*, 2022, Biblioteka Dixhitale ACM, FAccT '22, 20 qershor 2022, Seul, Republika e Koresë, në dispozicion në <https://dl.acm.org/doi/abs/10.1145/3531146.3534642>; (iii) Vassilev A., Oprea A., Fordyce A., Anderson H., Mësimi i makinerive kundërshtare: Një taksonomi dhe terminologjia e sulmeve dhe zbutjeve, janar 2024, Instituti Kombëtar i Standardeve dhe Teknologjisë, në dispozicion në <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/ai/NIST.AI.100-2e2023.pdf>; (iv) Carlini N., Tramèr F., Wallace E., Jagielski M., Herbert-Voss A., Lee K., Roberts A., Brown T., Song D., Erlingsson U., Oprea A., Raffel C., *Nxjerrja e të dhënave të trajnimit nga modelet e mëdha gjuhësore*, arXiv:2012.07805v2 [cs. CR] 15 qershor 2021, në dispozicion në <https://arxiv.org/pdf/2012.07805>; (v) Fredrikson M., Jha S., Ristenpart T., *Sulmet e përmbysjes së modelit që shfrytëzojnë informacionin e besimit dhe kundërmasat bazë*, Biblioteka Dixhitale ACM, 12 tetor 2015, në dispozicion në <https://dl.acm.org/doi/abs/10.1145/2810103.2813677>; (vi) Zhang Y., Jia R., Pei H., Wang W., Li B., Song D., *Zbuluesi sekret: Sulmet gjeneruese të modelit të përmbysjes kundër rrjeteve nervore të thella*, arXiv:1911.07135v2 [cs. LG] 18 prill 2020, në dispozicion në <https://arxiv.org/pdf/1911.07135>.

²⁵ Për një sistem AI të bazuar në AI gjeneruese, regurgitimi korrespondon me situatën kur rezultatet do të lidheshin drejtpërdrejt me të dhënat e trajnimit.

²⁶ "Cilat janë rrethanat në të cilat mund të lindë kjo?"

²⁷ "Nëse po, si mund të demonstrohen hapat që janë ndërmarrë për të siguruar që Modeli i AI nuk po përpunon të dhëna personale?"

Është e mundur të nxirren të dhëna personale të sakta ose të pasakta (sepse statistikisht të konkluduara), ose drejtpërdrejt nga marrëdhëniet midis të dhënave të përfshira në model, ose duke kërkuar në pyetje atë model.

38. Meqenëse modelet e AI zakonisht nuk përmbajnë të dhëna që mund të jenë të izoluar ose të lidhura drejtpërdrejt, por parametra që përfaqësojnë marrëdhëniet probabilistike midis të dhënave të përfshira në model, mund të jetë e mundur të konkludohen²⁸ informacione nga modeli, të tilla si konkluzioni i anëtarësimit, në skenarë realistë. Prandaj, që një SA të pajtohet me kontrolluesin se një model i caktuar i AI mund të konsiderohet anonim, ai duhet të kontrollojë të paktën nëse ka marrë prova të mjaftueshme që, me mjete të arsyeshme: (i) të dhënat personale, në lidhje me të dhënat e trajnimit, nuk mund të nxirren²⁹ nga modeli; dhe (ii) çdo rezultat i prodhuar gjatë pyetjes së modelit nuk ka të bëjë me subjektet e të dhënave, të dhënat personale të të cilëve u përdorën për të trajnuar modelin.
39. Tre elementë duhet të merren parasysh nga SA-të në vlerësimin nëse këto kushte janë përmbushur.
40. Së pari, SA-të duhet të marrin parasysh elementët e identifikuar në opinionet më të fundit të WP²⁹ dhe/ose udhëzimet e EDPB për këtë çështje. Në lidhje me anonimizimin në datën e këtij Opinioni, SA-të duhet të marrin parasysh elementët e përfshirë në Opinioni WP²⁹ 05/2014 mbi Teknikat e Anonimizimit ("**Opinioni WP²⁹ 05/2014**"), i cili thotë se nëse nuk është e mundur të veçohet, lidhet dhe konkludohet informacioni nga grupi i të dhënave të supozuar anonime, të dhënat mund të konsiderohen anonime³⁰. Ai gjithashtu thotë se, "*sa herë që një propozim nuk plotëson një nga kriteret, duhet të kryhet një vlerësim i plotë i rrezeve të identifikimit*"³¹. **Duke pasur parasysh gjasat e lartpërmendura të nxjerrjes dhe konkluzionit, EDPB**

²⁸ (i) Carlini N., Chien S., Nasr M., Song S., Terzis A., Tramer F., *Sulmet e konkluzionit të anëtarësisë nga parimet e para*, arXiv:2112.03570, në dispozicion në <https://arxiv.org/abs/2112.03570>;

(ii) Crețu AM, Guépin F. dhe De Montjoye Y.A, *Sulmet e konkluzionit të korrelacionit kundër modeleve të mësimi të makinerive*. Shkencë. Adv.10, EADJ9260 (2024).

DOI:10.1126/sciadv.adj9260 në dispozicion në

<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.adj9260>;

(iii) Dana L., Pydi MS, Chevalyre Y., *Memorizimi në transformatorët vetëm për vëmendje* arXiv:2411.10115v1 [cs. AI] 15 nëntor 2024, në dispozicion në: <https://arxiv.org/abs/2411.10115>;

(iv) Gehrke M., Liebenow J., Mohammadi E. & Braun T. et al. *Ngritja në mbështetje të konkluzionit probabilistik që ruaj privatësinë*. Künstl Intell, 13 qershor 2024, në dispozicion në: <https://doi.org/10.1007/s13218-024-00851-Y>;

(v) Hu H., *Sulmet dhe mbrojtjet e konkluzioneve të anëtarësimit në literaturën e modeleve të mësimi të makinerive*, në dispozicion në: <https://github.com/HongshengHu/membership-inference-machine-learning-literature>;

(vi) Nasr M., Carlini N., Hayase J., Jagielski M., Cooper AF, Ippolito D., Choquette-Choo CA, Wallace E., Tramèr F. dhe Lee K., *Nxjerrja e shkallëzuar e të dhënave të trajnimit nga modelet gjuhësore (të prodhimit)*, arXiv:2311.17035 28 nëntor 2023, në dispozicion në: <https://arxiv.org/abs/2311.17035>;

(vii) Shokri R., Stronati M., Song C., Shmatikov V., *Sulmet e konkluzionit të anëtarësisë kundër modeleve të mësimi të makinerive* arXiv:1610.05820v2 [cs. CR], 31 mars 2017, në dispozicion në <https://arxiv.org/abs/1610.05820>;

(viii) Staab R., Vero M., Mislav Balunović, Martin Vechev, 2024, *Përtej memorizimit: Shkelja e privatësisë përmes konkluzionit me modele të mëdha gjuhësore*, arXiv:2310.07298v2, 6 maj 2024, në dispozicion në <https://arxiv.org/abs/2310.07298>;

(ix) Wu F., Cui L., Yao S., Yu S., *Sulmet e konkluzionit në mësimin e makinerive si shërbim: Një taksonomi, rishikim dhe udhëzime premtuese* arXiv:2406.02027v1 [cs. LG], 27 qershor 2024, në dispozicion në <https://arxiv.org/abs/2406.02027v1>;

(x) Zhang J., Das D., Kamath G., Tramèr F., *Sulmet e konkluzionit të anëtarësisë nuk mund të provojnë se një model është trajnuar në të dhënat tuaja* arXiv:2409.19798v1, [cs. LG], 29 shtator 2024, në dispozicion në <https://arxiv.org/abs/2409.19798>;

(xi) Zhou Z., Xiang J., Chen C. dhe Su S., *Kuantifikimi dhe analizimi i memorizimit të nivelit të entitetit në modelet e mëdha gjuhësore*, arXiv:2308.15727v2 [cs. CL] 5 nëntor 2023, në dispozicion në: <https://arxiv.org/abs/2308.15727>.

²⁹ Nxjerrja përfshin në veçanti rastin kur të dhënat personale nxirren nga vetë modeli AI, me pak ose aspak përdorim të ndërfaqeve të pyetjeve.

³⁰ WP29 Opinion 05/2014, f.24.

³¹ WP29 Opinion 05/2014, f.24.

konsideron se modelet e AI kanë shumë të ngjarë të kërkojnë një vlerësim kaq të plotë të rreziqeve të identifikimit.

41. Së dyti, ky vlerësim duhet të bëhet duke marrë parasysh "*të gjitha mjetet që ka të ngjarë të përdoren në mënyrë të arsyeshme*" nga kontrolluesi ose një person tjetër për të identifikuar individët³², dhe përcaktimi i këtyre mjeteve duhet të bazohet në faktorë objektivë, siç shpjegohet në Αιτιολογimin 26 të GDPR, i cili mund të përfshijë:
- a. karakteristikat e vetë të dhënave të trajnimit, modelit të AI dhe procedurës së trajnimit³³;
 - b. konteksti në të cilin modeli i AI lëshohet dhe/ose përpunohet³⁴;
 - c. informacioni shtesë që do të lejonte identifikimin dhe mund të jetë i disponueshëm për personin e caktuar;
 - d. kostot dhe sasinë e kohës që personit do t'i nevojitet për të marrë një informacion të tillë shtesë (në rast se nuk është tashmë i disponueshëm për të)³⁵; dhe
 - e. teknologjia e disponueshme në kohën e përpunimit, si dhe zhvillimet teknologjike³⁶.
42. Së treti, SA-të duhet të marrin parasysh nëse kontrollorët kanë vlerësuar rrezikun e identifikimit nga kontrolluesi dhe nga lloje të ndryshme të "personave të tjerë", duke përfshirë palët e treta të paqëllimshme që hyjnë në modelin e AI, duke marrë parasysh gjithashtu nëse ato mund të konsiderohen në mënyrë të arsyeshme se janë në gjendje të kenë akses ose të përpunojnë të dhënat në fjalë.
43. **Në përmbledhje, EDPB konsideron se, që një model AI të konsiderohet anonim, duke përdorur mjete të arsyeshme, si (i) gjasat e nxjerrjes së drejtpërdrejtë (përfshirë probabilitike) të të dhënave personale në lidhje me individët, të dhënat personale të të cilëve u përdorën për të trajnuar modelin; si dhe (ii) gjasat e marrjes, me qëllim ose jo, të dhëna të tilla personale nga pyetjet, duhet të jetë e parëndësishme³⁷ për çdo subjekt të të dhënave. Si parazgjedhje, SA-të duhet të marrin parasysh se modelet e AI ka të ngjarë të kërkojnë një vlerësim të plotë të gjasave të identifikimit për të arritur një përfundim mbi natyrën e tyre të mundshme anonime. Kjo gjasa duhet të vlerësohet duke marrë parasysh "*të gjitha mjetet që ka të ngjarë të përdoren në mënyrë të arsyeshme*" nga kontrolluesi ose një person tjetër, dhe gjithashtu duhet të marrë parasysh (ri)përdorimin ose zbulimin e paqëllimshëm të modelit.**

3.2.2 Elementet për të vlerësuar gjasat e mbetura të identifikimit

44. Ndërsa masat mund të merren si në fazën e zhvillimit ashtu edhe në atë të vendosjes për të zvogëluar gjasat e marrjes së të dhënave personale nga një model AI, vlerësimi i anonimitetit të një modeli AI duhet gjithashtu të marrë parasysh aksesin e drejtpërdrejtë në model.
45. Përveç kësaj, SA-të duhet të vlerësojnë, rast pas rasti, nëse masat e zbatuara nga kontrolluesi për të siguruar dhe provuar se një model AI është anonim janë të përshtatshme dhe efektive.

³² Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë i 19 tetorit 2016, çështja C-582/14, *Breyer kundër Bundesrepublikës Deutschland* (ECLI:EU:C:2016:779), paragrafi 43.

³³ Kjo përfshin karakteristika të tilla si veçantia e të dhënave në të dhënat e trajnimit, saktësia e informacionit, grumbullimi, randomizimi dhe në veçanti se si këto ndikojnë në cënueshmërinë ndaj identifikimit.

³⁴ Kjo përfshin elemente kontekstuale, të tilla si kufizimi i aksesit vetëm për disa persona dhe garancitë ligjore.

³⁵ Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë i 7 marsit 2024, Çështja C-479/22 P, *OC kundër Komisionit Evropian* (ECLI:EU:C:2024:215), paragrafi 50.

³⁶ Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë së 7 marsit 2024, çështja C-479/22 P, *OC kundër Komisionit Evropian* (ECLI:EU:C:2024:215), paragrafi 50.

³⁷ Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë i 19 tetorit 2016, Çështja C-582/14, *Breyer kundër Bundesrepublikës Deutschland* (ECLI:EU:C:2016:779), paragrafi 46, dhe vendimi i Gjykatës së Drejtësisë të 7 marsit 2024, Çështja C-

479/22 P, *OC kundër Komisionit Evropian* (ECLI:EU:C:2024:215), paragrafi 51.

46. Në veçanti, përfundimi i vlerësimit të një SA mund të ndryshojë midis një modeli të AI të disponueshëm publikisht, i cili është i aksesueshëm për një numër të panjohur njerëzish me një gamë të panjohur metodash për të provuar të nxjerrë të dhëna personale, dhe një modeli të brendshëm të AI të aksesueshëm vetëm për punonjësit. Ndërsa në të dyja rastet SA-të duhet të verifikojnë që kontrollorët kanë përmbushur detyrimin e tyre të llogaridhënies sipas nenit 5(2) dhe nenit 24 GDPR, "*mjetet që ka të ngjarë të përdoren në mënyrë të arsyeshme*" nga persona të tjerë mund të kenë një ndikim në gamën dhe natyrën e skenarëve të mundshëm që duhen marrë parasysh. Prandaj, në varësi të kontekstit të zhvillimit dhe vendosjes së modelit, SA-të mund të marrin në konsideratë nivele të ndryshme të testimit dhe rezistencës ndaj sulmeve.
47. Në këtë drejtim, EDPB ofron më poshtë një listë jo përkrahëse dhe jo shpërthuese të elementëve të mundshëm që mund të merren parasysh nga SA-të kur vlerësojnë pretendimin e anonimitetit të një kontrolluesi. Qasje të tjera mund të jenë të mundshme nëse ofrojnë një nivel ekuivalent mbrojtjeje, veçanërisht duke marrë parasysh gjendjen e teknologjisë.
48. Prania ose mungesa e elementëve të listuar më poshtë nuk është një kriter përfundimtar për vlerësimin e anonimitetit të një modeli AI.

3.2.2.1 Dizajni i modelit AI

49. Sa i përket dizajnit të modelit të AI, SA-të duhet të vlerësojnë qasjet e marra nga kontrollorët gjatë fazës së zhvillimit. Aplikimi dhe efektiviteti i katër fushave kryesore (të identifikuar më poshtë) duhet të merren parasysh në këtë drejtim.

Përzgjedhja e burimeve

50. Fusha e parë e vlerësimit përfshin shqyrtimin e përzgjedhjes së burimeve të përdorura për të trajnuar modelin AI. Kjo përfshin një vlerësim, nga SA, të çdo hapi të ndërmarrë për të shmangur ose kufizuar mbledhjen e të dhënave personale, duke përfshirë, ndër të tjera, (i) përshtatshmërinë e kriterëve të përzgjedhjes; (ii) rëndësinë dhe përshtatshmërinë e burimeve të zgjedhura duke marrë parasysh qëllimet e synuara; dhe (iii) nëse burimet e papërshtatshme janë përjashtuar.

Përgatitja dhe minimizimi i të dhënave

51. Fusha e dytë e vlerësimit lidhet me përgatitjen e të dhënave për fazën e trajnimit. SA-të duhet të shqyrtojnë në veçanti: (i) nëse është marrë parasysh përdorimi i të dhënave anonime dhe/ose personale që i janë nënshtruar pseudonimizimit; dhe (ii) kur është vendosur të mos përdoren masa të tilla, arsyet e këtij vendimi, duke marrë parasysh qëllimin e synuar; (iii) strategjitë dhe teknikat e minimizimit të të dhënave të përdorura për të kufizuar vëllimin e të dhënave personale të përfshira në procesin e trajnimit; dhe (iv) çdo proces filtrimi të të dhënave të zbatuar përpara trajnimit të modelit që synon të heqë të dhënat personale të parëndësishme.

Zgjedhjet metodologjike në lidhje me trajnimin

52. Fusha e tretë e vlerësimit ka të bëjë me përzgjedhjen e metodave të fuqishme në zhvillimin e modeleve të AI. SA-të duhet të vlerësojnë zgjedhjet metodologjike që mund të zvogëlojnë ose eliminojnë ndjeshëm identifikueshmërinë, duke përfshirë, ndër të tjera: (i) nëse kjo metodologji përdor metoda rregullimi për të përmirësuar përgjithësimin e modelit dhe për të reduktuar mbipërshtatjen; dhe, më e rëndësishmja, (ii) nëse kontrolluesi zbatoi teknika të përshtatshme dhe efektive për ruajtjen e privatësisë (p.sh. privatësia diferenciale).

Masat në lidhje me rezultatet e modelit

53. Fusha e fundit e vlerësimit ka të bëjë me çdo metodë ose masë të shtuar në vetë modelin e AI që mund të mos ketë ndikim në rrezikun e nxjerrjes së drejtpërdrejtë të të dhënave personale për modelin nga kushdo që akseson drejtpërdrejt atë, por që mund të ulë gjasat e marrjes së të dhënave personale në lidhje me të dhënat e trajnimit nga pyetjet.

3.2.2.2 Analiza e modelit të AI

54. Që SA-të të vlerësojnë qëndrueshmërinë e modelit të projektuar të AI në lidhje me anonimizimin, një hap i parë është të sigurohet që dizajni të jetë zhvilluar siç është planifikuar dhe t'i nënshtrohet qeverisjes efektive inxhinierike. SA-të duhet të vlerësojnë nëse kontrollorët kanë kryer ndonjë auditime të bazuar në dokumente (të brendshme ose të jashtme) që përfshijnë një vlerësim të masave të zgjedhura dhe të ndikimit të tyre për të kufizuar gjasat e identifikimit. Kjo mund të përfshijë analizën e raporteve të rishikimeve të kodit, si dhe një analizë teorike që dokumenton përshtatshmërinë e masave të zgjedhura për të zvogëluar gjasat e ri-identifikimit të modelit në fjalë.

3.2.2.3 Testimi i modelit të AI dhe rezistenca ndaj sulmeve

55. Së fundi, SA-të duhet të marrin parasysh fushëveprimin, frekuencën, sasinë dhe cilësinë e testeve që kontrolluesi ka kryer në model. Në veçanti, SA-të duhet të marrin parasysh se testimi i suksesshëm që mbulon sulme të njohura gjerësisht, më të fundit mund të jetë vetëm dëshmi për rezistencën ndaj këtyre sulmeve. Deri në datën e këtij Opinioni, kjo mund të përfshijë, ndër të tjera, testimin e strukturuar kundër: (i) konkluzionin e atributit dhe anëtarësisë; (ii) eksfiltrimi; (iii) rikthimi i të dhënave të trajnimit; (iv) përmbysja e modelit; ose (v) sulmet e rindërtimit.

3.2.2.4 Dokumentacioni

56. Nenet 5, 24, 25 dhe 30 GDPR, dhe, në rastet e rrezikut të lartë të mundshëm për të drejtat dhe liritë e subjekteve të të dhënave, neni 35 GDPR, kërkojnë që kontrollorët të dokumentojnë në mënyrë adekuate operacionet e tyre të përpunimit. Kjo vlen edhe për çdo përpunim që do të përfshinte trajnimin e një modeli AI, edhe nëse objektivi i përpunimit është anonimizimi. SA-të duhet të marrin në konsideratë një dokumentacion të tillë dhe çdo vlerësim të rregullt të rreziqeve pasuese për përpunimin e kryer nga kontrolluesit, pasi ato janë hapa themelore për të demonstruar se të dhënat personale nuk përpunohen.
57. **EDPB konsideron se SA-të duhet të marrin parasysh dokumentacionin sa herë që duhet të vlerësohet një pretendim anonimiteti në lidhje me një model të caktuar AI. EDPB vëren se, nëse një SA nuk është në gjendje të konfirmojë, pas vlerësimit të pretendimit të anonimitetit, përfshirë në dritën e dokumentacionit, se janë marrë masa efektive për të anonimizuar modelin e AI, SA do të ishte në gjendje të konsideronte se kontrolluesi nuk ka përmbushur detyrimet e tij të llogaridhënies sipas nenit 5 (2) GDPR. Prandaj, duhet të merret parasysh edhe pajtueshmëria me dispozitat e tjera të GDPR.**
58. Idealisht, SA-të duhet të verifikojnë nëse dokumentacioni i kontrolluesit përfshin:
- çdo informacion në lidhje me DPIA-të, duke përfshirë çdo vlerësim dhe vendim që përcaktoi se një DPIA nuk ishte e nevojshme;
 - çdo këshillë ose reagim i dhënë nga Zyrtari i Mbrojtjes së të Dhënave ("DPO") (ku një DPO ishte - ose duhej të ishte - emëruar);
 - informacion mbi masat teknike dhe organizative të marra gjatë hartimit të modelit të AI për të zvogëluar gjasat e identifikimit, duke përfshirë modelin e kërcënimit dhe vlerësimet e rrezikut në të cilat bazohen këto masa. Kjo duhet të përfshijë masat specifike për secilin burim të grupeve të të dhënave të trajnimit, duke përfshirë URL-të përkatëse të burimit dhe përshkrimet e masave të marra (ose të marra tashmë nga ofruesit e grupeve të të dhënave të palëve të treta);
 - masat teknike dhe organizative të marra në të gjitha fazat gjatë ciklit jetësor të modelit, të cilat kontribuan ose verifikuan mungesën e të dhënave personale në model;
 - dokumentacioni që demonstroi rezistencën teorike të modelit të AI ndaj teknikave të ri-identifikimit, si dhe kontrollet e dizajnuara për të kufizuar ose vlerësuar suksesin dhe ndikimin

e sulmeve kryesore (regurgitimi, sulmet e konkluzionit të anëtarësisë, eksfiltrimi, etj.). Kjo mund të përfshijë, në

në veçanti: (i) raporti midis sasisë së të dhënave të trajnimit dhe numrit të parametrave në model, duke përfshirë analizën e ndikimit të tij në model³⁸; (ii) metrikat mbi gjasat e ri-identifikimit bazuar në gjendjen aktuale të teknologjisë; (iii) raportet se si modeli është testuar (nga kush, kur, si dhe në çfarë mase) dhe (iv) rezultatet e testeve;

- f. dokumentacioni i ofruar kontrolluesve që vendosin modelin dhe/ose subjekteve të të dhënave, në veçanti dokumentacioni në lidhje me masat e marra për të zvogëluar gjasat e identifikimit dhe në lidhje me rreziqet e mundshme të mbetura.

3.3 Mbi përshtatshmërinë e interesit legjitim si bazë ligjore për përpunimin e të dhënave personale në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI

59. Për t'iu përgjigjur pyetjeve 2 dhe 3 të kërkesës, EDPB së pari do të japë vërejtje të përgjithshme mbi disa aspekte të rëndësishme që SA-të duhet të marrin parasysh, pavarësisht nga baza ligjore për përpunim, kur vlerësojnë se si kontrollorët mund të demonstrojnë pajtueshmërinë me GDPR në kontekstin e modeleve të AI. EDPB, duke u bazuar në Udhëzimet 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR³⁹, më pas do të shqyrtojë tre hapat e kërkuar nga vlerësimi i interesit legjitim në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI.

3.3.1 Vërejtje të përgjithshme

60. EDPB kujton se GDPR nuk krijon asnjë hierarki midis bazave të ndryshme ligjore të përcaktuara në nenin 6(1) GDPR⁴⁰.
61. Neni 5 GDPR përcakton parimet në lidhje me përpunimin e të dhënave personale. EDPB thekson ato që janë të rëndësishme për këtë Opinion dhe duhet të paktën të merren parasysh nga SA-të gjatë vlerësimit të modeleve specifike të AI, si dhe kërkesat më relevante nga dispozitat e tjera të GDPR, duke marrë parasysh fushëveprimin e këtij Opinion.
62. **Parimi i llogaridhënies** (neni 5(2) GDPR) - Ky parim parashikon që kontrolluesi duhet të jetë përgjegjës dhe të jetë në gjendje të demonstrojë pajtueshmërinë me GDPR. Në këtë drejtim, rolet dhe përgjegjësitë e palëve që përpunojnë të dhënat personale në kontekstin e zhvillimit ose vendosjes së një modeli AI duhet të vlerësohen përpara se të bëhet përpunimi, në mënyrë që të përcaktohen detyrimet e kontrolluesve ose kontrollorëve të përbashkët dhe të përpunuesve (nëse ka), që nga fillimi.
63. **Parimet e ligjshmërisë, drejtësisë dhe transparencës** (neni 5(1)(a) GDPR) - Kur vlerëson ligjshmërinë e përpunimit në kontekstin e modeleve të AI, në dritën e nenit 6(1) GDPR, EDPB e konsideron të dobishme të dallojë fazat e ndryshme të përpunimit të të dhënave personale⁴¹. Parimi i drejtësisë, i cili është i lidhur ngushtë me parimin e transparencës, kërkon që të dhënat personale të mos përpunohen me metoda të padrejta, ose me mashtrim, ose në një mënyrë që është 'e dëmshme në mënyrë të pajustificueshme, në mënyrë të paligjshme

³⁸ Ricciato F., *Konferenca Një reflektim paralajmërues mbi të dhënat (pseudo-)sintetike nga mësimi i thellë mbi të dhënat personale*, privatësia në bazat e të dhënave statistikore (PSD 2024), Antibes, Francë, shtator 2024, rrëshqitje të disponueshme në: https://cros.ec.europa.eu/system/files/2024-10/20240926_PSD2024_Ricciato_v6_1.pdf dhe Belkin M., Hsu D., Ma S., & Mandal S. (2019), *Pajtimi i praktikës moderne të mësimi të makinerive dhe kompromisi klasik paragjykimi-variancë*. Procedurat e Akademisë Kombëtare të Shkencave, 24 korrik 2019, 116(32) 15849-15854, në dispozicion në: <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.1903070116>

³⁹ Shih Udhëzimet 1/2024 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024.

⁴⁰ Po aty, paragrafi 1.

⁴¹ Raporti i EDPB për punën e ndërmarrë nga Taskforca ChatGPT, miratuar më 23 maj 2024, paragrafi 14.

diskriminues, të papritur ose mashtrues për subjektin e të dhënave"⁴². Duke marrë parasysh kompleksitetin e teknologjive të përfshira, informacioni mbi përpunimin e të dhënave personale brenda modeleve të AI duhet të jepet në një mënyrë të aksesueshme, të kuptueshme dhe miqësore për përdoruesit⁴³. Transparenca në lidhje me përpunimin e të dhënave personale përfshin, në veçanti, respektimin e detyrimeve të informimit të përcaktuara në nenet 12 deri në 14^{GDPR} ⁴⁴, të cilat gjithashtu kërkojnë, në rast të vendimmarrjes së automatizuar, duke përfshirë profilizimin, informacion kuptimplotë në lidhje me logjikën e përfshirë, si dhe rëndësinë dhe pasojat e parashikuara të përpunimit për subjektin e të dhënave⁴⁵. Duke pasur parasysh se fazat e zhvillimit të modeleve të AI mund të përfshijnë mbledhjen e sasive të mëdha të të dhënave nga burime të aksesueshme publikisht (të tilla si përmes teknikave të gërvishtjes së uebit), mbështetja në përjashtimin e parashikuar sipas nenit 14(5)(b) GDPR është rreptësisht e kufizuar kur kërkesat e kësaj dispozite plotësohen plotësisht⁴⁶.

64. **Parimet e kufizimit të qëllimit dhe minimizimit të të dhënave** (Neni 5 (1) (b), (c) GDPR) - Në përputhje me parimin e minimizimit të të dhënave, zhvillimi dhe vendosja e modeleve të AI kërkon që të dhënat personale të jenë adekuate, të rëndësishme dhe të nevojshme në lidhje me qëllimin. Kjo mund të përfshijë përpunimin e të dhënave personale për të shmangur rreziqet e paragjytimeve dhe gabimeve të mundshme kur kjo identifikohet qartë dhe specifikisht brenda qëllimit dhe të dhënat personale janë të nevojshme për këtë qëllim (p.sh. ato nuk mund të arrihen në mënyrë efektive duke përpunuar të dhëna të tjera, përfshirë të dhënat sintetike ose anonime)⁴⁷. WP29 tashmë theksoi se 'qëllimi i koleksionit duhet të identifikohet qartë dhe në mënyrë specifike [...]'⁴⁸. Kur vlerësohet nëse qëllimi i ndjekur është legjitim, specifik dhe i qartë dhe nëse përpunimi përputhet me parimin e minimizimit të të dhënave, së pari duhet të identifikohet aktiviteti i përpunimit në lojë. Veçanërisht, fazat e ndryshme brenda fazave të zhvillimit ose vendosjes mund të përbëjnë aktivitete të njëjta ose të ndryshme përpunimi dhe mund të përfshijnë kontrollues të njëpasnjëshëm ose kontrollues të përbashkët. Në disa raste, është e mundur të përcaktohet qëllimi që do të ndiqet gjatë vendosjes së modelit të AI në një fazë të hershme të zhvillimit. Edhe kur nuk është kështu, një kontekst për atë vendosje duhet të jetë tashmë i qartë, dhe për këtë arsye, se si ky kontekst informon qëllimin e zhvillimit duhet të merret parasysh. Kur shqyrtojnë qëllimin e përpunimit në një fazë të caktuar të zhvillimit, SA-të duhet të presin një shkallë të caktuar detajesh nga kontrolluesi dhe një shpjegim se si këto detaje informojnë qëllimin e përpunimit. Kjo mund të përfshijë, për shembull, informacion mbi llojin e modelit të AI të zhvilluar, funksionalitetet e tij të pritshme dhe çdo kontekst tjetër përkatës që njihet tashmë në atë fazë. Konteksti i vendosjes mund të përfshijë gjithashtu, për shembull, nëse një model po zhvillohet për vendosje të brendshme, nëse kontrolluesi synon

⁴² Raporti i EDPB-së për punën e ndërmarrë nga Taskforca ChatGPT, miratuar më 23 maj 2024, paragrafi 23; Udhëzimet e EDPB 4/2019 mbi nenin 25 Mbrojtja e të dhënave nga dizajni dhe si parazgjedhje, versioni 2.0, miratuar më 20 tetor 2020, paragrafi 69; Udhëzimet e Grupit të Punës të Nenit 29 për transparencën sipas Rregullores 2016/679, të rishikuara dhe miratuara më 11 prill 2018, miratuar nga EDPB më 25 maj 2018, paragrafi 2.

⁴³ Udhëzimet e Grupit të Punës për transparencën sipas Rregullores 2016/679, të rishikuara dhe miratuara më 11 prill 2018, miratuar nga EDPB më 25 maj 2018, paragrafi 5.

⁴⁴ Shih gjithashtu Arsytimin 39 të GDPR, i cili thotë se "*duhet të jetë transparente për personat fizikë që të dhënat personale që i bëjnë me ta mbledhen, përdoren, konsultohen ose përpunohen ndryshe dhe në çfarë mase të dhënat personale përpunohen ose do të përpunohen [...]*".

⁴⁵ Neni 13(2)(f) GDPR dhe neni 14(2)(g) GDPR.

⁴⁶ Raporti i EDPB për punën e ndërmarrë nga Taskforca ChatGPT, miratuar më 23 maj 2024, paragrafi 27.

⁴⁷ Përveç kësaj, neni 10 (5) Ligji i AI parashikon rregulla specifike për përpunimin e kategorive të veçanta të të dhënave personale në lidhje me sistemet e AI me rrezik të lartë me qëllim të sigurimit të zbulimit dhe korrigjimit

të paragjytimeve.

⁴⁸ Opinioni 03/2013 i Grupit të Punës të Nenit 29 mbi kufizimin e qëllimit (WP203), f. 15-16.

për të shitur ose shpërndarë modelin tek palët e treta pas zhvillimit të tij, duke përfshirë nëse modeli është menduar kryesisht të vendoset për qëllime kërkimore ose komerciale.

65. **Të drejtat e subjektit të të dhënave** (Kapitulli III GDPR) - Pavarësisht nevojës që SA-të të sigurojnë që të gjitha të drejtat e subjektit të të dhënave të respektohen kur modelet e AI zhvillohen dhe vendosen nga kontrolluesit, EDPB kujton se sa herë që interesi legjitim mbështetet si bazë ligjore nga një kontrollues, zbatohet dhe duhet të sigurohet e drejta për të kundërshtuar sipas nenit 21 të GDPR⁴⁹.

3.3.2 Konsiderata mbi tre hapat e vlerësimit të interesit legjitim në kontekstin e zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI

66. Për të përcaktuar nëse një përpunim i caktuar i të dhënave personale mund të bazohet në nenin 6 (1) (f) GDPR, SA-të duhet të verifikojnë që kontrollorët të kenë vlerësuar dhe dokumentuar me kujdes nëse plotësohen tre kushtet kumulative të mëposhtme: (i) ndjekja e një interesi legjitim nga kontrolluesi ose nga një palë e tretë; (ii) përpunimi është i nevojshëm për të ndjekur interesin legjitim; dhe (iii) interesi legjitim nuk mbizotërohet nga interesat ose të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të të dhënave⁵⁰.

3.3.2.1 Hapi i parë - Ndjekja e një interesi legjitim nga kontrolluesi ose nga një palë e tretë

67. Një interes është aksioni ose përfitimi më i gjerë që mund të ketë një kontrollues ose palë e tretë në përfshirjen në një aktivitet specifik përpunimi⁵¹. Ndërsa GDPR dhe CDEU njohën disa interesa si legjitime⁵², vlerësimi i legjitimitetit të një interesi të caktuar duhet të jetë rezultat i një analize rast pas rasti.
68. Siç kujtohet nga EDPB në Udhëzimet e saj për interesin legjitim⁵³, një interes mund të konsiderohet legjitim nëse plotësohen tre kriteret kumulative të mëposhtme:
- a. Interesi është i ligjshëm⁵⁴;

⁴⁹ Sipas nenit 21 të GDPR, nëse një subjekt i të dhënave kundërshton, për arsye që lidhen me situatën e tij të veçantë, përpunimin e të dhënave personale që e lidhen me të, kontrolluesi nuk do t'i përpunojë më të dhënat personale, përveç nëse kontrolluesi demonstroi arsye bindëse legjitime për përpunimin që mbizotërojnë interesat, të drejtat dhe liritë e subjektit të të dhënave ose për krijimin, ushtrimin ose mbrojtjen e pretendimeve ligjore. Prandaj, dy aspektet që duhet të merren parasysh nga SA-të janë nëse kontrolluesi është në gjendje të demonstrojë baza të tilla bindëse legjitime mbizotëruese dhe nëse e drejta për të kundërshtuar mund të ushtrohet.

⁵⁰ Gjykata e Drejtësisë, vendim i 4 korrikut 2023, Çështja C-252/21, *Meta kundër Bundeskartellamt* (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 106; Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 11 dhjetorit 2019, Çështja C-708/18, *Asociația de Proprietari bloc M5A-Scara A* (ECLI:EU:C:2019:1064), paragrafi 40. Shih gjithashtu Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0 i miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 12 dhe e tutje. Siç kujtohet në këto udhëzime, ky "vlerësim duhet të bëhet në fillim të përpunimit, me përfshirjen e Zyrarit të Mbrojtjes së të Dhënave (DPO) (nëse është caktuar), dhe duhet të dokumentohet nga kontrolluesi në përputhje me parimin e llogaridhënies të përcaktuar në nenin 5 (2) GDPR".

⁵¹ Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 14.

⁵² Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 16.

⁵³ Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6 (1) (f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 17.

⁵⁴ Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 4 tetorit 2024, çështja C-621/22, *Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond* (ECLI:EU:C:2024:857), paragrafi 49, ku GJEE-ja theksoi se një interes legjitim nuk mund të jetë në kundërshtim me ligjin. Në këtë drejtim, EDPB thekson se, sipas rastit, kornizat legjislative duhet të merren parasysh gjatë vlerësimit të ligjshmërisë së një interesi të caktuar. Shih për shembull: Neni 26(3) dhe Neni 28 i Rregullores (BE) 2022/2065 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të 19 tetorit 2022 për një Treg të Përbashkët

b. Interesi është i artikuluar qartë dhe saktësisht; dhe

c. Interesi është real dhe i pranishëm, jo spekulativ.

69. Në varësi të dy hapave të tjerë të kërkuar nga vlerësimi i interesit legjitim, shembujt e mëposhtëm mund të përbëjnë një interes legjitim në kontekstin e modeleve të AI: (i) zhvillimi i shërbimit të një agjenti bisedor për të ndihmuar përdoruesit; (ii) zhvillimi i një sistemi AI për të zbuluar përmbajtje ose sjellje mashtruese; dhe (iii) përmirësimi i zbulimit të kërcënimeve në një sistem informacioni.

3.3.2.2 Hapi i dytë - Analiza e domosdoshmërisë së përpunimit për të ndjekur interesin legjitim

70. Hapi i dytë i vlerësimit konsiston në përcaktimin nëse përpunimi i të dhënave personale është i nevojshëm për qëllimin e interesit legjitim të ndjekur⁵⁵ ("testi i domosdoshmërisë").
71. Mendimi 39 i GDPR sqaron se "*Të dhënat personale duhet të përpunohen vetëm nëse qëllimi i përpunimit nuk mund të përmbushet në mënyrë të arsyeshme me mjete të tjera*". Sipas Gjykatës së Drejtësisë dhe udhëzimeve të mëparshme të EDPB-së, kushti në lidhje me domosdoshmërinë e përpunimit duhet të shqyrtohet në dritën e të drejtave dhe lirive themelore të subjekteve të të dhënave dhe në lidhje me parimin e minimizimit të të dhënave të sanksionuar në nenin 5(1)(c) GDPR⁵⁶.
72. Metodologjia e referuar nga GJEDNJA merr parasysh kontekstin e përpunimit, si dhe efektet tek kontrolluesi dhe tek subjektet e të dhënave. Prandaj, vlerësimi i domosdoshmërisë përfshin dy elementë: (i) nëse aktiviteti i përpunimit do të lejojë ndjekjen e qëllimit⁵⁷; dhe (ii) nëse nuk ka mënyrë më pak ndërhyrëse për të ndjekur këtë qëllim⁵⁸.

Për Shërbimet Dixhitale dhe ndryshimin e Direktivës 2000/31/EC (Akti i Shërbimeve Dixhitale) ('DSA') për reklamën e ndaluar të synuar për të miturit; Neni 5 (1) dhe (2) i Aktit të AI për praktikën e ndaluar të AI (praktikat manipuluese dhe nën pragun e ndërgjegjes); përpunimi në shkelje të të drejtave të pronësisë intelektuale dhe dispozitave në Direktivën (BE) 2019/790 për të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta në Tregun e Përbashkët Dixhital.

⁵⁵ Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafët 28-30.

⁵⁶ Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 4 korrikut 2023, çështja C-252/21, *Meta kundër Bundeskartellamt* (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 108 dhe 109, gjithashtu duke iu referuar Gjykatës së Drejtësisë, vendimi i 11 dhjetorit 2019, Çështja C-708/18, *Asociația de Proprietari bloc M5A- ScaraA* (ECLI:EU:C:2019:1064), paragrafi 48; Gjykata, vendimi i 9 nëntorit 2010, çështjet e bashkuara C-92/09 dhe C-93/09, *Volker und Markus Schecke* (ECLI:EU:C:2010:662), paragrafët 85 dhe 86; Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 22 qershorit 2021, Çështja C-439/19, *Latvijas Republikas Saeima* (ECLI:EU:C:2021:504), paragrafët 98, 109, 110, 113. Shih gjithashtu për shembull: Udhëzimet e EDPB 3/2019 për përpunimin e të dhënave personale përmes pajisjeve video, versioni 2.0, miratuar më 29 janar 2020, paragrafët 24-26 dhe 73; Udhëzimet 2/2019 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale sipas nenit 6(1)(b) GDPR në kontekstin e ofrimit të shërbimeve online për subjektet e të dhënave, versioni 2.0, miratuar më 8 tetor 2019, paragrafët 23-25; Opinioni 11/2024 i EDPB-së mbi përdorimin e njohjes së fytyrës për të përmirësuar fluksin e pasagjerëve të aeroportit, versioni 1.1, i miratuar më 23 maj 2024, paragrafi 27.

⁵⁷ Shih Gjykatën e Drejtësisë, vendimi i 16 dhjetorit 2008, çështja C-524/06, *Heinz Huber kundër Bundesrepublikës Deutschland* (ECLI:EU:C:2008:724), paragrafi 66. Gjithashtu në të njëjtin rast, shih Mendimet e Avokatit të Përgjithshëm Poiarës Maduro në çështjen C-524/06, *Heinz Huber kundër Bundesrepublikës Deutschland* (ECLI:EU:C:2008:194), paragrafi 16, ku thuhet: "*testi i duhur këtu është ai i efektivitetit dhe i takon gjykatës kombëtare ta zbatojë atë. Pyetja që duhet të bëjë është nëse ka mënyra të tjera të përpunimit të të dhënave me të cilat autoritetet e imigracionit mund të zbatojnë rregullat për statusin e qëndrimit. Nëse i përgjigjet kësaj pyetjeje pozitivisht, ruajtja dhe përpunimi i centralizuar i të dhënave për qytetarët e Unionit duhet të shpallet i paligjshëm. Nuk është e nevojshme që sistemi alternativ të jetë më efektiv ose më i përshtatshëm; Mjafton që ai të jetë në gjendje të performojë në mënyrë adekuate. E thënë ndryshe, edhe nëse regjistri qendror është më efektiv ose më i përshtatshëm ose më miqësor për përdoruesit se alternativat e tij (siç janë regjistrat e decentralizuar, lokalë), këto të fundit janë qartësisht për t'u preferuar nëse mund të përdoren për të treguar statusin e qëndrimit të qytetarëve të Unionit.*

⁵⁸ Shih Gjykatën e Drejtësisë, vendimi i 27 shtatorit 2017, Çështja C-73/16, *Peter Puškár* (ECLI:EU:C:2017:725), pika 113: "*Prandaj, i takon gjykatës kombëtare të përcaktojë nëse krijimi i listës së kontestuar dhe përfshirja e*

emrave të subjekteve të të dhënave në një regjistër të tillë janë të përshtatshme për arritjen e objektivave të ndjekura prej tyre dhe

73. Për shembull, dhe sipas rastit, vëllimi i synuar i të dhënave personale të përfshira në modelin e AI duhet të vlerësohet në dritën e alternativave më pak ndërhyrëse që mund të jenë të disponueshme në mënyrë të arsyeshme për të arritur në mënyrë po aq efektive qëllimin e interesit legjitim të ndjekur. Nëse ndjekja e qëllimit është e mundur edhe përmes një modeli AI që nuk përfshin përpunimin e të dhënave personale, atëherë përpunimi i të dhënave personale duhet të konsiderohet si i panevojshme. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për zhvillimin e modeleve të AI. Kur vlerësojnë nëse kushti i domosdoshmërisë është përmbushur, SA-të duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë sasisë së të dhënave personale të përpunuara dhe nëse është proporcionale ndjekja e interesit legjitim në lojë, gjithashtu në dritën e parimit të minimizimit të të dhënave.
74. Vlerësimi i domosdoshmërisë duhet të marrë parasysh gjithashtu kontekstin më të gjerë të përpunimit të synuar të të dhënave personale. Ekzistenca e mjeteve që janë më pak ndërhyrëse në të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të të dhënave mund të ndryshojë në varësi të faktit nëse kontrolluesi ka një marrëdhënie të drejtpërdrejtë me subjektet e të dhënave (të dhënat e palës së parë) ose jo (të dhënat e palëve të treta). GJEDNJA dha disa konsiderata për t'u marrë parasysh kur analizon domosdoshmërinë e përpunimit të të dhënave të palës së parë për qëllimin e interesave legjitime të ndjekura (megjithëse në kontekstin e zbulimit të të dhënave të tilla tek palët e treta)⁵⁹.
75. Zbatimi i masave mbrojtëse teknike për të mbrojtur të dhënat personale mund të kontribuojë gjithashtu në përmbushjen e testit të domosdoshmërisë. Kjo mund të përfshijë, për shembull, zbatimin e masave të tilla si ato të identifikuara në seksionin 3.2.2 në mënyrë të tillë që anonimizimi të mos arrihet, por që ende zvogëlon lehtësinë me të cilën mund të identifikohen subjektet e të dhënave. EDPB vëren se disa nga këto masa, kur nuk kërkohen për të qenë në përputhje me GDPR, mund të përbëjnë masa mbrojtëse shtesë, siç analizohet më tej në nënseksionin "masat zbutëse", brenda seksionit 3.3.2.3⁶⁰.

3.3.2.3 Hapi i tretë - Testi i balancimit

76. Hapi i tretë i vlerësimit të interesit legjitim është "**ushtrimi i balancimit**" (i referuar gjithashtu në këtë dokument si "**testi i balancimit**")⁶¹. Ky hap konsiston në identifikimin dhe përshkrimin e të drejtave dhe interesave të ndryshme të kundërta në lojë⁶², pra nga njëra anë interesat, të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të të dhënave dhe nga ana tjetër interesat e kontrolluesit ose një pale të tretë. Rrethanat specifike të çështjes duhet të merren parasysh për të treguar se interesi legjitim është një bazë ligjore e përshtatshme për aktivitetet e përpunimit në lojë⁶³.

nëse nuk ka mjete të tjera më pak kufizuese për të arritur këto objektiva"; Shih gjithashtu për shembull Mendimin e Avokatit të Përgjithshëm Rantos në çështjen C-252/21, Meta kundër Bundeskartellamt, ECLI:EU:C:2022:704, paragrafi 61, ku thuhet: '[...] Prandaj është e nevojshme që të ekzistojë një lidhje e ngushtë midis përpunimit dhe interesit të ndjekur, në mungesë të alternativave më miqësore me mbrojtjen e të dhënave, pasi nuk mjafton që përpunimi të jetë thjesht i dobishëm për kontrolluesin".

⁵⁹ Gjykata e Drejtësisë, vendim i 4 tetorit 2024, Çështja C-621/22, Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond (ECLI:EU:C:2024:857), paragrafët 51-53.

⁶⁰ Shih Udhëzimet 1/2024 të EDPB-së për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, i miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 57.

⁶¹ Shih Udhëzimet 1/2024 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafët 31 deri në 60.

⁶² Shih Udhëzimet 1/2024 të EDAB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 32.

⁶³ Shih Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, i miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 32, duke iu referuar gjithashtu Gjykatës së Drejtësisë, vendimi i 4 korrikut 2023, Çështja C-252/21, Meta kundër Bundeskartellamt (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 110.

77. Neni 6(1)(f) GDPR parashikon që, në vlerësimin e komponentëve të ndryshëm në kontekstin e testit të balancimit, kontrolluesi duhet të marrë parasysh interesat, të drejtat themelore dhe liritë e subjekteve të të dhënave. Interesat e subjekteve të të dhënave janë ato që mund të preken nga përpunimi në lojë. Në kontekstin e fazës së zhvillimit të një modeli AI, këto mund të përfshijnë, por nuk kufizohen në, interesin për vetëvendosjen dhe ruajtjen e kontrollit mbi të dhënat personale të dikujt (p.sh. të dhënat e mbledhura për zhvillimin e modelit). Në kontekstin e vendosjes së një modeli AI, interesat e subjekteve të të dhënave mund të përfshijnë, por nuk kufizohen në, interesat për të mbajtur kontrollin mbi të dhënat e veta personale (p.sh. të dhënat e përpunuara pasi modeli është vendosur), interesat financiare (p.sh. kur një model AI përdoret nga subjekti i të dhënave për të gjeneruar të ardhura, ose përdoret nga një individ në kontekstin e aktivitetit të tij profesional), përfitimet personale (p.sh. kur një model AI përdoret për të përmirësuar aksesin në shërbime të caktuara), ose interesat socio-ekonomike (p.sh. kur një model AI mundëson qasje në kujdes shëndetësor më të mirë, ose lehtëson ushtrimin e një të drejte themelore siç është qasja në arsim)⁶⁴.
78. Sa më saktë të përcaktohet një interes në dritën e qëllimit të synuar të përpunimit, aq më mirë do të mundësojë të kuptohet qartë realiteti i përfitimeve dhe rreziqeve që duhet të merren parasysh në testin e balancimit.
79. Në lidhje me të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të të dhënave, zhvillimi dhe vendosja e modeleve të AI mund të ngrejë rreziqe serioze për të drejtat e mbrojtura nga Karta e të Drejtave Themelore të BE-së ("**Karta e BE-së**"), duke përfshirë, por pa u kufizuar në, të drejtën e jetës private dhe familjare (neni 7 i Kartës së BE-së) dhe të drejtën për mbrojtjen e të dhënave personale (neni 8 i Kartës së BE-së). Këto rreziqe mund të ndodhin gjatë fazës së zhvillimit, për shembull kur të dhënat personale gërvishten kundër dëshirës së subjekteve të të dhënave ose pa dijeninë e tyre. Këto rreziqe mund të ndodhin edhe në fazën e vendosjes, për shembull kur të dhënat personale përpunohen nga (ose si pjesë e) modelit në një mënyrë që bie ndesh me të drejtat e subjekteve të të dhënave, ose kur është e mundur të konkludohet, aksidentalisht ose me sulme (p.sh. konkluzioni i anëtarësimit, nxjerrja ose përmbysja e modelit), se cilat të dhëna personale përmbahen në bazën e të dhënave të të mësuarit. Situata të tilla paraqesin një rrezik për privatësinë e subjekteve të të dhënave, të dhënat e të cilëve mund të shfaqen në fazën e vendosjes së sistemit të AI (p.sh. rreziku i reputacionit, vjedhja ose mashtrimi i identitetit, rreziku i sigurisë në varësi të natyrës së të dhënave).
80. Në varësi të rastit në fjalë, mund të ketë rreziqe edhe për të drejtat e tjera themelore. Për shembull, mbledhja e të dhënave në shkallë të gjerë dhe pa dallim nga modelet e AI në fazën e zhvillimit mund të krijojë një ndjenjë mbikëqyrjeje për subjektet e të dhënave, veçanërisht duke marrë parasysh vështirësitë për të parandaluar gërvishtjen e të dhënave publike. Kjo mund t'i çojë individët në vetëcensurë dhe të paraqesë rreziqe të minimit të lirisë së tyre të shprehjes (neni 11 i Kartës së BE-së). Në fazën e vendosjes, rreziqet për lirinë e shprehjes janë gjithashtu të pranishme ku modelet e AI përdoren për të bllokuar publikimin e përmbajtjes nga subjektet e të dhënave. Përveç kësaj, një model AI që rekomandon përmbajtje të papërshtatshme për individët vulnerabël mund të paraqesë rreziqe për shëndetin e tyre mendor (neni 3(1) Karta e BE-së). Në raste të tjera, vendosja e modeleve të AI mund të çojë gjithashtu në pasoja negative në të drejtën e individit për t'u angazhuar në punë (neni 15 i Kartës së BE-së), për shembull kur aplikimet për punë zgjidhen paraprakisht duke përdorur një model AI. Në të njëjtën mënyrë, një model AI mund të paraqesë rreziqe për të drejtën e mosdiskriminimit (neni 21 i Kartës së BE-së), nëse diskriminon individët bazuar në karakteristika të caktuara personale (të tilla si kombësia ose gjinia). Për më tepër,

⁶⁴ Shih Udhëzimet 1/2024 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6 (1) (f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 38.

vendosja e modeleve të AI mund të paraqesë gjithashtu rreziqe për sigurinë dhe sigurinë e individit (p.sh. kur modeli i AI përdoret me qëllim keqdashës), si dhe rreziqe për integritetin e tyre fizik dhe mendor⁶⁵.

81. Vendosja e modeleve të AI gjithashtu mund të ndikojë pozitivisht në disa të drejta themelore, p.sh. modeli mund të mbështesë të drejtën e integritetit mendor të personit (neni 3 i Kartës), për shembull kur një model AI përdoret për të identifikuar përmbajtjen e dëmshme në internet; ose modeli mund të lehtësojë aksesin në shërbime të caktuara thelbësore ose të lehtësojë ushtrimin e të drejtave themelore, të tilla si qasja në informacion (neni 11 i Kartës së BE-së) ose aksesin në arsim (neni 14 i Kartës së BE-së).

Ndikimi i përpunimit tek subjektet e të dhënave

82. Përpunimi i të dhënave personale që ndodh gjatë zhvillimit dhe vendosjes së modeleve të AI mund të ndikojë në subjektet e të dhënave në mënyra të ndryshme, të cilat mund të jenë pozitive ose negative⁶⁶. Për shembull, nëse një aktivitet përpunimi sjell përfitime për subjektin e të dhënave, këto mund të merren parasysh në testin e balancimit. Ndërsa ekzistenca e përfitimeve të tilla mund të çojë në përfundimin, nga një SA, se interesat e kontrolluesit ose një pale të tretë nuk mbizotërohen nga interesat, të drejtat themelore dhe liritë e subjekteve të të dhënave, një përfundim i tillë mund të jetë vetëm rezultat i një analize rast pas rasti duke marrë parasysh të gjithë faktorët e përshtatshëm.
83. Ndikimi i përpunimit tek subjektet e të dhënave mund të ndikohet nga (i) natyra e të dhënave të përpunuara nga modelet; (ii) konteksti i përpunimit; dhe (iii) pasojat e mëtejshme që mund të ketë përpunimi⁶⁷.
84. Në lidhje me **natyrën e të dhënave të përpunuara**, duhet të kujtohet se - përveç kategorive të veçanta të të dhënave personale dhe të dhënave që lidhen me dënimet penale dhe veprat penale që gëzojnë përkatësisht mbrojtje shtesë sipas neneve 9 dhe 10 GDPR - përpunimi i disa kategorive të tjera të të dhënave personale mund të çojë në pasojat të rëndësishme për subjektet e të dhënave. Në këtë kontekst, përpunimi i disa llojeve të të dhënave personale që zbulojnë informacione shumë private (p.sh. të dhënat financiare ose të dhënat e vendndodhjes) për zhvillimin dhe vendosjen e një modeli AI duhet të konsiderohet se mund të ketë një ndikim serioz tek subjektet e të dhënave. Në fazën e vendosjes, pasojat e një përpunimi të tillë për subjektet e të dhënave mund të jenë për shembull ekonomike (p.sh. diskriminim në kontekstin e punësimit) dhe/ose reputacionale (p.sh. shpifje).
85. Në lidhje me **kontekstin e përpunimit**, së pari është e nevojshme të identifikohen elementët që mund të krijojnë rreziqe për subjektet e të dhënave (p.sh. mënyra në të cilën është zhvilluar modeli, mënyra në të cilën modeli mund të vendoset dhe/ose nëse masat e sigurisë të përdorura për mbrojtjen e të dhënave personale janë të përshtatshme). Natyra e modelit dhe përdorimet e synuara operacionale luajnë një rol kyç në identifikimin e shkaqeve të tilla të mundshme.
86. Është gjithashtu e nevojshme të vlerësohet ashpërsia e këtyre rrezeqeve për subjektet e të dhënave. Mund të merret parasysh, ndër të tjera, se si përpunohen të dhënat personale (p.sh. nëse kombinohen me grupe të tjera të dhënash), cila është shkalla e përpunimit dhe sasia e të dhënave personale të përpunuara⁶⁸ (p.sh. vëllimi i përgjithshëm i të dhënave, vëllimi i të dhënave për subjekt të të dhënave, numri i subjekteve të të dhënave të prekura)⁶⁹,

⁶⁵ Udhëzimet 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6 (1) (f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 46.

⁶⁶ Shih Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, i miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 39.

⁶⁷ Shih Udhëzimet 1/2024 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 32.

⁶⁸ Shih Udhëzimet 1/2024 të EQD-së për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6 (1) (f) GDPR,

versioni 1.0, i miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 43.

⁶⁹ Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 4 korrikut 2023, çështja C-252/21, *Meta kundër Bundeskartellamt* (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 116.

statusi i subjektit të të dhënave (p.sh. fëmijët ose subjekte të tjera të cenueshme të të dhënave) dhe marrëdhënia e tyre me kontrolluesin (p.sh. nëse subjekti i të dhënave është klient). Për shembull, përdorimi i web scraping në fazën e zhvillimit mund të çojë - në mungesë të masave mbrojtëse të mjaftueshme - në ndikime të rëndësishme tek individët, për shkak të vëllimit të madh të të dhënave të mbledhura, numrit të madh të subjekteve të të dhënave dhe mbledhjes pa dallim të të dhënave personale.

87. **Pasojat e mëtejshme** që mund të ketë përpunimi duhet të merren parasysh gjithashtu gjatë vlerësimit të ndikimit të përpunimit tek subjektet e të dhënave. Ato duhet të vlerësohen nga SA-të rast pas rasti, duke marrë parasysh faktet specifike në fjalë.
88. Pasoja të tilla mund të përfshijnë (por nuk kufizohen në) rreziqet e shkeljes së të drejtave themelore të subjekteve të të dhënave, siç përshkruhet në nënseksionin e mëparshëm⁷⁰. Rreziqet mund të ndryshojnë në gjasa dhe ashpërsi dhe mund të rezultojnë nga përpunimi i të dhënave personale që mund të çojë në dëme fizike, materiale ose jomateriale, veçanërisht kur përpunimi mund të shkaktojë diskriminim⁷¹.
89. Kur vendosja e një modeli AI përfshin përpunimin e të dhënave personale të të dy (i) subjekteve të të dhënave, të dhënat personale të të cilëve përfshihen në grupin e të dhënave të përdorur në fazën e zhvillimit; dhe (ii) subjektet e të dhënave, të dhënat personale të të cilëve përpunohen në fazën e vendosjes, SA-të duhet të dallojnë dhe marrin parasysh rreziqet që ndikojnë në interesat, të drejtat dhe liritë e secilës prej këtyre kategorive të subjekteve të të dhënave kur verifikojnë testin balancues të kryer nga një kontrollues.
90. **Së fundmi, analiza e pasojave të mundshme të mëtejshme të përpunimit duhet të marrë parasysh gjithashtu gjasat e materializimit të këtyre pasojave të mëtejshme.** Vlerësimi i këtyre gjasave duhet të bëhet duke marrë parasysh masat teknike dhe organizative në fuqi dhe rrethanat specifike të rastit. Për shembull, SA-të mund të marrin në konsideratë nëse janë zbatuar masa për të shmangur një keqpërdorim të mundshëm të modelit të AI. Për modelet e AI të cilat mund të vendosen për qëllime të ndryshme, të tilla si AI gjeneruese, kjo mund të përfshijë kontrolle që kufizojnë sa më shumë që të jetë e mundur përdorimin e tyre për praktika të dëmshme, për shembull: krijimi i deepfakes; chatbot që përdoren për dezinformim, phishing dhe lloje të tjera mashtrimi; dhe agjentët manipulues të AI/AI (në veçanti kur ata janë antropomorfikë ose ofrojnë informacion mashtrues).

Pritshmëritë e arsyeshme të subjekteve të të dhënave

91. Bazuar në Mendimin 47 të GDPR, *"në çdo rast ekzistenca e një interesi legjitim do të kishte nevojë për vlerësim të kujdesshëm, duke përfshirë nëse një subjekt i të dhënave mund të presë në mënyrë të arsyeshme në kohën dhe në kontekstin e mbledhjes së të dhënave personale që mund të bëhet përpunimi për atë qëllim. Interesat dhe të drejtat themelore të subjektit të të dhënave mund të mbizotërojnë interesin e kontrolluesit kur të dhënat personale përpunohen në rrethana kur subjektet e të dhënave nuk presin në mënyrë të arsyeshme përpunimin e mëtejshëm"*⁷².
92. Pritshmëritë e arsyeshme luajnë një rol kyç në testin e balancimit, jo më pak për shkak të kompleksitetit të teknologjisë së përdorur në modelet e AI dhe faktit se mund të jetë e vështirë për subjektet e të dhënave të kuptojnë

⁷⁰ Shih nënseksionin "Interesat, të drejtat dhe liritë themelore të subjekteve të të dhënave" më lart.

⁷¹ Shih seksionin 2.3 të Udhëzimeve 1/2024 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6 (1) (f) GDPR, versioni 1.0, i miratuar më 8 tetor 2024. Shih gjithashtu ατιολογισμιν 75 të GDPR për shembuj të mëtejshëm.

⁷² Shih gjithashtu Gjykatën e Drejtësisë, vendimi i 4 korrikut 2023, Çështja C-252/21, *Meta kundër*

Bundeskartellamt (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 112; Gjykata, vendimi i 11 dhjetorit 2019, çështja C-708/18, *Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA* (ECLI:EU:C:2019:1064), paragrafi 58; Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 4 tetorit 2024, Çështja C-621/22, *Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond* (ECLI:EU:C:2024:857), paragrafi 55.

shumëllojshmëria e përdorimeve të mundshme të një modeli AI dhe përpunimi i të dhënave të përfshira⁷³. Për këtë qëllim, informacioni i dhënë subjekteve të të dhënave mund të konsiderohet për të vlerësuar nëse subjektet e të dhënave mund të presin në mënyrë të arsyeshme që të dhënat e tyre personale të përpunohen. Megjithatë, ndërsa mungesa e informacionit mund të kontribuojë që subjektet e të dhënave të mos presin një përpunim të caktuar, thjesht përmbushja e kërkesave të transparencës të përcaktuara në GDPR nuk është e mjaftueshme në vetvete për të konsideruar se subjektet e të dhënave mund të presin në mënyrë të arsyeshme një përpunim të caktuar⁷⁴. Më tej, thjesht për shkak se informacioni në lidhje me fazën e zhvillimit të një modeli AI përfshihet në politikën e privatësisë së kontrolluesit, kjo nuk do të thotë domosdoshmërisht se subjektet e të dhënave mund të presin në mënyrë të arsyeshme që kjo të ndodhë; përkundrazi, kjo duhet të analizohet nga SA-të mbi rrethanat specifike të çështjes dhe duke marrë parasysh të gjithë faktorët përkatës.

93. Kur vlerësohen pritshmëritë e arsyeshme të subjekteve të të dhënave në lidhje me përpunimin që ndodh në fazën e zhvillimit, është e rëndësishme t'i referohemi elementëve të përmendur në Udhëzimet e EQD-së për interesin legjitim⁷⁵. Më tej, brenda objektit të këtij Opinioni, është e rëndësishme të merret parasysh konteksti më i gjerë i përpunimit. Kjo mund të përfshijë, megjithëse nuk kufizohet në, nëse të dhënat personale ishin ose jo të disponueshme publikisht, natyrën e marrëdhënies midis subjektit të të dhënave dhe kontrolluesit (dhe nëse ekziston një lidhje midis të dyjave), natyrën e shërbimit, kontekstin në të cilin janë mbledhur të dhënat personale, burimin nga i cili janë mbledhur të dhënat (p.sh. faqja e internetit ose shërbimi ku janë mbledhur të dhënat personale dhe cilësimet e privatësisë që ato ofertë), përdorimet e mundshme të mëtejshme të modelit dhe nëse subjektet e të dhënave janë në të vërtetë të vetëdijshëm se të dhënat e tyre personale janë fare online.
94. Në fazën e zhvillimit të modelit, pritshmëritë e arsyeshme të subjekteve të të dhënave mund të ndryshojnë në varësi të faktit nëse të dhënat e përpunuara për të zhvilluar modelin bëhen publike nga subjektet e të dhënave apo jo. Më tej, pritshmëritë e arsyeshme mund të ndryshojnë gjithashtu në varësi të faktit nëse ata i kanë dhënë drejtpërdrejt të dhënat kontrolluesit (p.sh. në kontekstin e përdorimit të shërbimit), ose nëse kontrolluesi i ka marrë ato nga një burim tjetër (p.sh. përmes një pale të tretë ose gërvishtje). Në të dyja rastet, hapat e ndërmarrë për të informuar subjektet e të dhënave për aktivitetet e përpunimit duhet të merren parasysh gjatë vlerësimit të pritshmërive të arsyeshme.
95. Në fazën e vendosjes së modelit AI, është po aq e rëndësishme të merren parasysh pritshmëritë e arsyeshme të subjekteve të të dhënave brenda kontekstit të aftësive specifike të modelit. Për shembull, për modelet e AI që mund të përshtaten sipas të dhënave të dhëna, mund të jetë e rëndësishme të merret parasysh nëse subjektet e të dhënave ishin të vetëdijshme se kishin ofruar të dhëna personale në mënyrë që modeli i AI të mund të përshtatte përgjigjet e tij me nevojat e tyre dhe në mënyrë që ata të mund të merrnin shërbime të përshtatura. Më tej, mund të jetë gjithashtu e rëndësishme të merret parasysh nëse ky aktivitet përpunimi do të ndikonte vetëm në shërbimin e ofruar për subjektet e të dhënave (p.sh. personalizimi i përmbajtjes për një përdorues specifik) ose nëse do të përdoret për të modifikuar shërbimin e ofruar për të gjithë klientët (p.sh. për të përmirësuar modelin në një mënyrë të përgjithshme). Ashtu si në fazën e zhvillimit, mund të jetë gjithashtu veçanërisht e rëndësishme të merret parasysh nëse ekziston një lidhje e drejtpërdrejtë midis subjekteve të të dhënave dhe kontrolluesit. Një lidhje e tillë e drejtpërdrejtë, për shembull, mund të lejojë kontrolluesin

⁷³ Për shembull, në vendimin e 4 korrikut 2023, çështjen C-252/21, *Meta kundër Bundeskartellamt* (ECLI:EU:C:2023:537), paragrafi 123, ndërsa GJED-ja konstatoi se 'përmirësimi i produktit' në parim nuk mund të përjashtohet si një interes legjitim, ajo gjithashtu konstatoi se është 'e dyshimtë nëse [...] objektivi i 'përmirësimit të produktit', duke pasur parasysh shkallën e atij përpunimi dhe ndikimin e tij të rëndësishëm te përdoruesi, si dhe fakti që përdoruesi nuk mund të presë në mënyrë të arsyeshme që ato të dhëna të përpunohen [...] mund të Miratuar

tejkalojë interesat dhe të drejtat themelore të një përdoruesi të tillë, veçanërisht në rastin kur ai përdorues është fëmijë".

⁷⁴ Udhëzimet 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 53.

⁷⁵ Udhëzimet 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6 (1) (f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafët 50-54.

për t'u ofruar lehtësisht informacion subjekteve të të dhënave mbi aktivitetin e përpunimit dhe modelin, i cili më pas mund të ndikojë në pritshmëritë e arsyeshme të atyre subjekteve të të dhënave.

Masat zbutëse

96. Kur interesat, të drejtat dhe liritë e subjekteve të të dhënave duket se mbizotërojnë interesat legjitime që ndiqen nga kontrolluesi ose një palë e tretë, kontrolluesi mund të konsiderojë futjen e masave lehtësuese për të kufizuar ndikimin e përpunimit tek këto subjekte të të dhënave. Masat zbutëse janë masa mbrojtëse që duhet të përshtaten me rrethanat e rastit dhe varen nga faktorë të ndryshëm, duke përfshirë përdorimin e synuar të modelit të AI. Këto masa zbutëse do të synojnë të sigurojnë që interesat e kontrolluesit ose palës së tretë të mos anashkalohen, në mënyrë që kontrolluesi të jetë në gjendje të mbështetet në këtë bazë ligjore.
97. Siç kujtohet në Udhëzimet e EDPB-së për interesin legjitim, masat zbutëse nuk duhet të ngatërrohen me masat që kontrolluesi është ligjërisht i detyruar të marrë gjithsesi për të siguruar pajtueshmërinë me GDPR, pavarësisht nëse përpunimi bazohet në nenin 6(1)(f) GDPR⁷⁶. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për masat që, për shembull, kërkojnë të jenë në përputhje me parimet e GDPR, siç është parimi i minimizimit të të dhënave.
98. Lista e masave të dhëna më poshtë është jo shteruese dhe jo përshkruuese dhe zbatimi i masave duhet të merret parasysh rast pas rasti. Ndërsa, në varësi të rrethanave, disa nga masat e mëposhtme mund të kërkojnë për të përmbushur detyrimet specifike të GDPR, kur nuk është kështu, ato mund të merren parasysh si masa mbrojtëse shtesë. Përveç kësaj, disa nga masat e përmendura më poshtë lidhen me fushat që i nënshtrohen evolucionit të shpejtë dhe zhvillimeve të reja dhe duhet të merren parasysh nga SA-të kur merren me një rast specifik.
99. **Në lidhje me fazën e zhvillimit të modeleve të AI**, mund të merren disa masa për të zbutur rreziqet e paraqitura nga përpunimi i të dhënave të palës së parë dhe të palës së tretë (duke përfshirë zbutjen e rreziqeve që lidhen me praktikën e scraping të uebit). Në bazë të sa më sipër, EDPB ofron disa shembuj të masave që mund të zbatohen për të zbutur rreziqet e identifikuar në testin e balancimit dhe duhet të merren parasysh nga SA-të kur vlerësojnë modelin specifik të AI rast pas rasti.
100. **Masat teknike:**
 - a. Masat e përmendura në seksionin 3.2.2 që janë të përshtatshme për të zbutur rreziqet në lojë, kur ato masa nuk rezultojnë në anonimizim të modelit dhe nuk kërkojnë të përmbushin detyrimet e tjera GDPR ose nën testin e domosdoshmërisë (hapi i dytë i vlerësimit të interesit legjitim).
101. Përveç tyre, masa të tjera përkatëse mund të përfshijnë:
 - b. Masat e pseudonimizimit: kjo mund të përfshijë, për shembull, masa për të parandaluar çdo kombinim të të dhënave bazuar në identifikues individualë. Këto masa mund të mos jenë të përshtatshme kur SA konsideron se kontrolluesi demonstroi nevojën e arsyeshme për të mbledhur të dhëna të ndryshme për një individ të caktuar për zhvillimin e sistemit ose modelit të AI në fjalë.
 - c. Masat për të maskuar të dhënat personale ose për t'i zëvendësuar ato me të dhëna personale të rreme në grupin e trajnimit (p.sh. zëvendësimi i emrave dhe adresave të emailit me emra të rremë dhe email të rremë)

⁷⁶ Udhëzimet 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 57.

adresat). Kjo masë mund të jetë veçanërisht e përshtatshme kur përmbajtja aktuale substanciale e të dhënave nuk është e rëndësishme për përpunimin e përgjithshëm (p.sh. në trajnimin LLM).

102. Masat që lehtësojnë ushtrimin e të drejtave të individëve:

- a. Vëzhgimi i një periudhe të arsyeshme kohore midis mbledhjes së një grupi të dhënash trajnimi dhe përdorimit të tij. Kjo mbrojtje shtesë mund t'u mundësojë subjekteve të të dhënave të ushtrojnë të drejtat e tyre gjatë kësaj periudhe, me periudhën e arsyeshme kohore që vlerësohet në varësi të rrethanave të secilit rast.
- b. Propozimi i një "përgjashtimi" të pakushtëzuar që në fillim, për shembull duke ofruar një të drejtë diskrecionale për të kundërshtuar subjektet e të dhënave përpara se të bëhet përpunimi, në mënyrë që të forcohet kontrolli i individëve mbi të dhënat e tyre, gjë që shkon përtej kushteve të nenit 21^{GDPR 77}.
- c. Lejimi i subjekteve të të dhënave të ushtrojnë të drejtën e tyre për fshirje edhe kur arsyet specifike të listuara në nenin 17(1) GDPR nuk zbatohen⁷⁸.
- d. Lejimi i subjekteve të të dhënave të paraqesin pretendime për rikthimin ose memorizimin e të dhënave personale dhe rrethanat dhe mjetet me të cilat pretendimet mund të riprodhohen, duke lejuar kontrollorët të riprodhojnë dhe vlerësojnë teknikat përkatëse të mosmësimi për të adresuar pretendimet.

103. Masat e transparencës: në disa raste, masat zbutëse mund të përfshijnë masa që sigurojnë transparencë më të madhe në lidhje me zhvillimin e modelit të AI. Disa masa, përveç pajtueshmërisë me detyrimet GDPR, mund të ndihmojnë në kapërcimin e asimetrisë së informacionit dhe t'i lejojnë subjektet e të dhënave të kuptojnë më mirë përpunimin e përfshirë në fazën e zhvillimit:

- a. Publikimi i komunikimeve publike dhe lehtësisht të aksesueshme që shkojnë përtej informacionit të kërkuar sipas nenit 13 ose 14 të GDPR, për shembull duke dhënë detaje shtesë në lidhje me kriteret e mbledhjes dhe të gjitha grupet e të dhënave të përdorura, duke marrë parasysh mbrojtjen e veçantë për fëmijët dhe personat vulnerabël.
- b. Forma alternative të informimit të subjekteve të të dhënave, për shembull: fushata mediatike me media të ndryshme për të informuar subjektet e të dhënave, fushata informuese me e-mail, përdorimi i vizualizimit grafik, pyetjet e bëra shpesh, etiketat e transparencës dhe kartat modele sistematizimi i të cilave mund të strukturojë prezantimin e informacionit mbi modelet e AI dhe raportet vjetore të transparencës në baza vullnetare.

104. Masa specifike zbutëse në kontekstin e web scraping: Duke marrë parasysh se, siç u përmend më lart, web scraping ngre rreziqe specifike⁷⁹, masa specifike zbutëse mund të identifikohen në këtë kontekst. Aty ku është e rëndësishme, ato mund të merren parasysh nga SA-të, përveç masave zbutëse të përmendura më lart, kur hetojnë kontrollorët që kryejnë gërvishtjen e uebit.

105. Masat specifike, kur nuk janë të nevojshme sipas hapit të dytë të vlerësimit të interesit legjitim, mund të jenë të dobishme për të zbutur rrezikun në kontekstin e skrapimit të uebit. Këto mund të përfshijnë masa teknike, të tilla si:

⁷⁷ Po aty.

⁷⁸ Po aty.

⁷⁹ Këto praktika mund të ngrenë gjithashtu çështje shtesë që nuk mbulohen nga ky Opinion, shih për shembull

Pagallo U., Ciani Sciolla J., *Anatomy of web data scraping: ethics, standards, and the troubles of the law*. Revista Evropiane e Ligjit dhe Teknologjive të Privatësisë, (2023) 2 f. 1 - 19, në dispozicion në: <https://doi.org/10.57230/EJPLT232PS>.

- a. Përrjashtimi i përmbajtjes së të dhënave nga publikimet që mund të përfaqshijnë të dhëna personale që përfaqshijnë rreziqe për persona ose grupe të caktuara personash (p.sh. individë që mund të jenë subjekt i abuzimit, paragjykitimit apo edhe dëmtimit fizik nëse informacioni do të publikohet).
 - b. Sigurimi që kategori të caktuara të të dhënave të mos mbledhen ose që burime të caktuara të përjashtohen nga mbledhja e të dhënave; Kjo mund të përfaqshijë, për shembull, disa faqe interneti që janë veçanërisht ndërhyrëse për shkak të ndjeshmërisë së temës së tyre.
 - c. Përrjashtimi i mbledhjes nga faqet e internetit (ose seksionet e faqeve të internetit) që kundërshtojnë qartë skrapimin e uebit dhe ripërdorimin e përmbajtjes së tyre me qëllim të ndërtimit të bazave të të dhënave të trajnimit të AI (për shembull, duke respektuar skedarët e robots.txt ose ai.txt ose ndonjë mekanizëm tjetër të njohur për të shprehur përjashtimin nga zvarritja ose scrapimi i automatizuar).
 - d. Vendosja e kufizimeve të tjera përkatëse për mbledhjen, ndoshta duke përfaqshirë kritere të bazuara në periudha kohore.
106. Në kontekstin e web scraping, shembuj të masave specifike që lehtësojnë ushtrimin e të drejtave dhe transparencës së individëve mund të përfaqshijnë: krijimin e një liste të përjashtimit, të menaxhuar nga kontrolluesi dhe që lejon subjektet e të dhënave të kundërshtojnë mbledhjen e të dhënave të tyre në faqe të caktuara interneti ose platforma online duke ofruar informacion që i identifikon ata në ato faqe interneti, duke përfaqshirë para se të ndodhë mbledhja e të dhënave⁸⁰.
107. **Konsiderata specifike në lidhje me masat zbutëse në fazën e vendosjes:** Ndërsa disa nga masat e përmendura më sipër mund të jenë gjithashtu të rëndësishme për fazën e vendosjes, në varësi të rrethanave, EDPB ofron më poshtë një listë jo shteruese të masave shtesë mbështetëse që mund të zbatohen dhe që duhet të vlerësohen nga SA-të rast pas rasti.
- a. **Masat teknike** mund të vendosen për shembull për të parandaluar ruajtjen, rikthimin ose gjenerimin e të dhënave personale, veçanërisht në kontekstin e modeleve gjeneruese të AI (të tilla si filtrat e daljes), dhe/ose për të zbutur rrezikun e ripërdorimit të paligjshëm nga modelet e AI për qëllime të përgjithshme (p.sh. filigranimit dixhital i rezultateve të gjeneruara nga AI).
 - b. **Masat që lehtësojnë ose përshpejtojnë ushtrimin e të drejtave të individëve** në fazën e vendosjes, përtej asaj që kërkohet me ligj, në lidhje me veçanti, dhe pa u kufizuar në, ushtrimin e të drejtës për fshirjen e të dhënave personale nga të dhënat e daljes së modelit ose deduplikimin, dhe teknikat pas trajnimit që përpiqen të heqin ose shtypin të dhënat personale.
108. Kur hetojnë vendosjen e një modeli specifik të AI, SA-të duhet të marrin parasysh nëse kontrolluesi ka publikuar testin balancues që ka kryer, pasi mund të rrisë transparencën dhe drejtësinë. Siç përmendet në Udhëzimet e EDPB-së për interesin legjitim, mund të konsiderohen masa të tjera për t'u ofruar subjekteve të të dhënave informacion nga testi i balancimit përpara çdo mbledhjeje të të dhënave personale⁸¹. EDPB gjithashtu përsëritet⁸² se një element që duhet marrë parasysh është nëse kontrolluesi ka përfaqshirë DPO-në, kur është e aplikueshme.

⁸⁰ Përveç nëse kontrolluesi demonstroi arsye bindëse legjitime për përpunimin që mbizotërojnë interesat, të drejtat dhe liritë e subjektit të të dhënave ose për krijimin, ushtrimin ose mbrojtjen e pretendimeve ligjore. ⁸¹ Udhëzimet 1/2024 të EDPB për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 68.

⁸² Udhëzimet e EDPB 1/2024 për përpunimin e të dhënave personale bazuar në nenin 6(1)(f) GDPR, versioni 1.0, miratuar më 8 tetor 2024, paragrafi 12.

3.4 Mbi ndikimin e mundshëm të një përpunimi të paligjshëm në zhvillimin e një modeli AI në ligjshmërinë e përpunimit ose funksionimit të mëvonshëm të modelit të AI

109. Ky seksion i Opinionit trajton Pyetjen 4 të Kërkesës. Kjo pyetje kërkon sqarim mbi ndikimin e mundshëm të një përpunimi të paligjshëm në fazën e zhvillimit në përpunimin e mëvonshëm (për shembull në fazën e vendosjes së modelit AI) ose në funksionimin e modelit. Pyetja kërkon të adresojë si situatën kur një model i tillë AI përpunon të dhëna personale që ruhen në model (Pyetja 4(i) e Kërkesës), si dhe situatën kur asnjë përpunim i të dhënave personale nuk përfshihet më në vendosjen e modelit të AI (d.m.th. modeli është anonim) (Pyetja 4(ii) e Kërkesës).
110. Para se të trajtojë disa skenarë specifikë, EDPB jep konsideratat e përgjithshme të mëposhtme.
111. Së pari, sqarimet e dhëna në këtë seksion do të fokusohen në përpunimin e të dhënave personale në fazën e zhvillimit të kryer në mospërputhje me parimin e ligjshmërisë siç përcaktohet në nenin 5(1)(a) GDPR dhe nenin 6 GDPR në mënyrë specifike (në tekstin e mëtejme "**paligjshmëria**")⁸³. Në të njëjtën mënyrë, konsideratat e EDPB do të fokusohen në ndikimin e paligjshmërisë së përpunimit në fazën e zhvillimit në ligjshmërinë (d.m.th. pajtueshmërinë me nenin 5(1)(a) GDPR dhe nenin 6 GDPR) të përpunimit ose funksionimit të mëvonshëm të modelit. Megjithatë, EDPB thekson se përpunimi i kryer në fazën e zhvillimit mund të çojë gjithashtu në shkelje të dispozitave të tjera të GDPR, të tilla si mungesa e transparencës ndaj subjekteve të të dhënave, ose mbrojtja e të dhënave nga dizajni dhe/ose parazgjedhje, të cilat nuk analizohen në këtë Opinion.
112. Së dyti, kur trajtohet kjo pyetje, parimi i llogaridhënies, i cili kërkon që kontrolluesit të jenë përgjegjës dhe të demonstrojnë pajtueshmërinë, *ndër të tjera*, me nenin 5(1) GDPR dhe nenin 6 GDPR⁸⁴, luan një rol kyç. Kjo është gjithashtu e vërtetë për nevojën për të vlerësuar se cila organizatë është kontrolluese për aktivitetin e përpunimit në lojë dhe nëse lindin situata të kontrollit të përbashkët (pasi ato mund të jenë të lidhura pazgjidhshmërisht)⁸⁵. Duke marrë parasysh rëndësinë e rrethanave faktike të secilit rast, duke përfshirë rolin e luajtur nga secila palë e përfshirë në përpunim, konsideratat e EDPB-së duhet të kuptohen si vërejtje të përgjithshme të cilat duhet të vlerësohen rast pas rasti nga SA-të.
113. Së treti, EDPB thekson se, në përputhje me nenin 51 (1) GDPR, SA-të janë "*përgjegjëse për monitorimin e zbatimit të [GDPR], në mënyrë që të mbrojnë të drejtat dhe liritë themelore të personave fizikë në lidhje me përpunimin dhe të lehtësojnë rrjedhën e lirë të të dhënave personale brenda Unionit*". Prandaj është në kompetencën e SA të vlerësojnë ligjshmërinë e përpunimit dhe të ushtrojnë kompetencat e tyre të dhëna nga GDPR në përputhje me kornizën e tyre kombëtare⁸⁶. Në raste të tilla, SA-të gëzojnë kompetenca diskrecionale për të vlerësuar shkeljet e mundshme dhe për të zgjedhur të përshtatshmen, të nevojshme

⁸³ Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 4 majit 2023, çështja C-60/22, *Bundesrepublik Deutschland* (ECLI:EU:C:2023:373), paragrafët 55-57.

⁸⁴ Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 4 majit 2023, Çështja C-60/22, *Republika Federale e Gjermanisë* (ECLI:EU:C:2023:373), paragrafi 53.

⁸⁵ Udhëzimet 07/2020 të EDPB mbi konceptet e kontrolluesit dhe përpunuesit në GDPR, versioni 2.1, miratuar më 7 korrik 2021, paragrafi 55.

⁸⁶ Mund të duhet të merren parasysh rregulla specifike kombëtare. Shih për shembull nenin 2-decies të Kodit italian për Mbrojtjen e të Dhënave (dekreti legjislativ 196/2003) i cili përcakton se të dhënat e përpunuara në shkelje të rregullave të mbrojtjes së të dhënave nuk mund të përdoren. Kjo është pa paragjykuar kornizat e tjera ligjore kombëtare, siç janë ligjet penale.

dhe masat proporcionale, ndër ato të përmendura në nenin 58 të GDPR, duke marrë parasysh rrethanat e çdo rasti individual⁸⁷.

114. **Kur ka konstatimin e një shkeljeje, SA-të mund të vendosin masa korrigjuese, të tilla si urdhërimi i kontrolluesve, duke marrë parasysh rrethanat e secilit rast, për të ndërmarrë veprime për të korrigjuar paligjshmërinë e përpunimit fillestar.** Këto mund të përfshijnë, për shembull, lëshimin e një gjobe, vendosjen e një kufizimi të përkohshëm të përpunimit, fshirjen e një pjese të grupit të të dhënave që është përpunuar në mënyrë të paligjshme ose, kur kjo nuk është e mundur, në varësi të fakteve në fjalë, duke marrë parasysh proporcionalitetin e masës, urdhërimin e fshirjes së të gjithë grupit të të dhënave të përdorur për të zhvilluar modelin e AI dhe/ose vetë modelin AI. Kur vlerësojnë proporcionalitetin e masës së parashikuar, SA-të mund të marrin parasysh masat që mund të zbatohen nga kontrolluesi për të korrigjuar paligjshmërinë e përpunimit fillestar (p.sh. rikualifikimi).
115. EDPB gjithashtu thekson se, kur të dhënat personale përpunohen në mënyrë të paligjshme, subjektet e të dhënave mund të kërkojnë fshirjen e të dhënave të tyre personale, në varësi të kushteve të përcaktuara në nenin 17 të GDPR, dhe se SA-të mund të urdhërojnë fshirjen e të dhënave personale *ex officio*⁸⁸.
116. Kur vlerësojnë nëse një masë është e përshtatshme, e nevojshme dhe proporcionale, SA-të mund të marrin parasysh, ndër të tjera, rreziqet e ngritura për subjektet e të dhënave, seriozitetin e shkeljes, fizibilitetin teknik dhe financiar të masës, si dhe vëllimin e të dhënave personale të përfshira.
117. Së fundi, EDPB kujton se masat e marra nga SA-të sipas GDPR janë pa paragjykuar ato të marra nga autoritetet kompetente sipas Aktit të AI dhe/ose sipas kornizave të tjera ligjore të zbatueshme (p.sh. legjislacioni për përgjegjësinë civile).
118. Në seksionet vijuese, EDPB do të trajtojë tre skenarë të mbuluar nga Pyetja 4 e Kërkesës, ku dallimet qëndrojnë nëse të dhënat personale të përpunuara për të zhvilluar modelin ruhen në model dhe/ose nëse përpunimi i mëvonshëm kryhet nga i njëjti kontrollues ose një kontrollues tjetër.

3.4.1 Skenari 1. Një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin, të dhënat personale ruhen në model dhe më pas përpunohen nga i njëjti kontrollues (për shembull në kontekstin e vendosjes së modelit)

119. Ky skenar lidhet me pyetjen 4(i) të kërkesës, në situatën kur një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhëna personale (d.m.th. duke mos respektuar nenin 5(1)(a) GDPR dhe nenin 6 GDPR) për të zhvilluar një model AI, modeli AI ruan informacionin në lidhje me një person fizik të identifikuar ose të identifikueshëm dhe kështu nuk është anonim. Të dhënat personale më pas përpunohen nga i njëjti kontrollues (për shembull në kontekstin e vendosjes së modelit). Në lidhje me këtë skenar, EDPB jep konsideratat e mëposhtme.

⁸⁷ Shih në këtë drejtim, Arsyetimi 129 i GDPR, si dhe Gjykata e Drejtësisë, vendimi i 26 shtatorit 2024, Çështja C-768-21, TR kundër Land Hessen (ECLI:EU:C:2024:785), paragrafi 37; Vendimi i Gjykatës së Drejtësisë i 7 dhjetorit 2023, në çështjet e bashkuara C-26/22 dhe C-64/22, SCHUFA Holding (Libération de reliquat de dette) (ECLI:EU:C:2023:958), paragrafi 57; dhe GJEDN, vendimi i 14 marsit 2024, Çështja C-46/23, *Újpesti Polgármesteri Hivatal* (ECLI:EU:C:2024:239), paragrafi 34.

⁸⁸ Në këtë drejtim, Opinioni 39/2021 i EDPB-së nëse neni 58(2)(g) GDPR mund të shërbejë si bazë ligjore për një autoritet mbikëqyrës për të urdhëruar *ex officio* fshirjen e të dhënave personale në një situatë kur një kërkesë e tillë nuk është paraqitur nga subjekti i të dhënave, paragrafi 28. Shih gjithashtu, në këtë drejtim, Gjykatën e Drejtësisë, vendimi i 14 marsit 2024, Çështja C-46/23, *Újpesti Polgármesteri Hivatal* (ECLI:EU:C:2024:239),

paragrafi 42.

120. Fuqia e SA për të vendosur masa korrigjuese mbi përpunimin fillestar (siç shpjegohet në paragrafët 113, 114, 115 më lart), në parim do të kishte një ndikim në përpunimin e mëvonshëm (p.sh. nëse SA urdhëron kontrolluesin të fshijë të dhënat personale që janë përpunuar në mënyrë të paligjshme, masa të tilla korrigjuese nuk do të lejojnë këtë të fundit të përpunojë më pas të dhënat personale që ishin subjekt i masave).
121. Në lidhje specifike me ndikimin e përpunimit të paligjshëm në fazën e zhvillimit në përpunimin e mëvonshëm (për shembull në fazën e vendosjes), EDPB kujton se u takon SA-ve të kryejnë një analizë rast pas rasti që merr parasysh rrethanat specifike të secilit rast.
122. **Nëse fazat e zhvillimit dhe vendosjes përfshijnë qëllime të veçanta (duke përbërë kështu aktivitete të veçanta përpunimi) dhe shkalla në të cilën mungesa e bazës ligjore për aktivitetin fillestar të përpunimit ndikon në ligjshmërinë e përpunimit të mëvonshëm, duhet të vlerësohet rast pas rasti, në varësi të kontekstit të çështjes.**
123. Për shembull, në lidhje specifike me bazën ligjore të nenit 6(1)(f) GDPR, kur përpunimi i mëvonshëm bazohet në interes legjitim, fakti që përpunimi fillestar ishte i paligjshëm duhet të merret parasysh në vlerësimin e interesit legjitim (p.sh. në lidhje me rreziqet për subjektet e të dhënave ose faktin që subjektet e të dhënave mund të mos presin një përpunim të tillë të mëvonshëm). Në këto raste, paligjshmëria e përpunimit në fazën e zhvillimit mund të ndikojë në ligjshmërinë e përpunimit të mëvonshëm.

3.4.2 Skenari 2. Një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin, të dhënat personale ruhen në model dhe përpunohen nga një kontrollues tjetër në kontekstin e vendosjes së modelit

124. Ky skenar lidhet me pyetjen 4(i) të kërkesës. Ai ndryshon nga skenari 1 (në seksionin 3.4.1 të këtij Opinioni) pasi të dhënat personale përpunohen më pas nga një kontrollues tjetër në kontekstin e vendosjes së modelit të AI.
125. EDPB kujton se përcaktimi i roleve të caktuara për këta aktorë të ndryshëm sipas kornizës së mbrojtjes së të dhënave është një hap thelbësor për të identifikuar se cilat detyrime sipas GDPR zbatohen dhe kush është përgjegjës për ato detyrime, dhe se situatat e kontrollit të përbashkët duhet të merren parasysh gjithashtu gjatë vlerësimit të përgjegjësisë të secilës palë sipas GDPR. Prandaj, vërejtjet e mëposhtme duhet të konsiderohen si elementë të përgjithshëm që duhet të merren parasysh nga SA-të aty ku është e nevojshme. Në lidhje me këtë skenar 2, EDPB jep konsideratat e mëposhtme.
126. Së pari, duhet kujtuar se, sipas nenit 5(1)(a) GDPR, lexuar në dritën e nenit 5(2) GDPR, çdo kontrollues duhet të sigurojë ligjshmërinë e përpunimit që kryen dhe të jetë në gjendje ta demonstrojë atë. Prandaj, SA-të duhet të vlerësojnë ligjshmërinë e përpunimit të kryer nga (i) kontrolluesi që zhvilloi fillimisht modelin e AI; dhe (ii) kontrolluesi që ka blerë modelin e AI dhe përpunon të dhënat personale vetë.
127. Së dyti, shqyrtimi i bërë sipas paragrafëve 113, 114, 115 më sipër është i rëndësishëm në këtë rast, në lidhje me fuqinë e SA-ve për të ndërhyrë në lidhje me përpunimin fillestar. Neni 17 (1) (d) GDPR (fshirja e të dhënave të përpunuara në mënyrë të paligjshme) dhe neni 19 GDPR (detyrimi i njoftimit në lidhje me korrigjimin ose fshirjen e të dhënave personale ose kufizimin e përpunimit) mund të jenë gjithashtu të rëndësishme në këtë kontekst, për shembull në lidhje me njoftimin që kontrolluesi që zhvillon modelin duhet të kryejë ndaj kontrolluesit që vendos modelin.

128. Së treti, në lidhje me ndikimin e mundshëm të paligjshmërisë së përpunimit fillestar në atë pasues të kryer nga një kontrollues tjetër, një vlerësim i tillë duhet të kryhet nga SA-të rast pas rasti.
129. **SA-të duhet të marrin parasysh nëse kontrolluesi që vendos modelin ka kryer një vlerësim të përshtatshëm, si pjesë e detyrimeve të tij të llogaridhënies⁸⁹ për të demonstruar pajtueshmërinë me nenin 5(1)(a) dhe nenin 6 GDPR, për të konstatuar se modeli i AI nuk është zhvilluar nga përpunimi i paligjshëm i të dhënave personale.** Një vlerësim i tillë nga SA-të duhet të marrë parasysh nëse kontrolluesi ka vlerësuar disa kritere jo shteruese, të tilla si burimi i të dhënave dhe nëse modeli i AI është rezultat i një shkeljeje të GDPR, veçanërisht nëse është përcaktuar nga një SA ose një gjykatë, në mënyrë që kontrolluesi që përdor modelin të mos mund të injorojë se përpunimi fillestar ishte i paligjshëm.
130. Kontrolluesi duhet të marrë parasysh, për shembull, nëse të dhënat e kanë origjinën nga një shkelje e të dhënave personale ose nëse përpunimi i është nënshtruar konstatimit të një shkeljeje nga një SA ose një gjykatë. **Shkalla e vlerësimit të kontrolluesit dhe niveli i detajeve që pritet nga SA-të mund të ndryshojnë në varësi të faktorëve të ndryshëm, duke përfshirë llojin dhe shkallën e rreziqeve të ngritura nga përpunimi në modelin e AI gjatë vendosjes së tij në lidhje me subjektet e të dhënave, të dhënat e të cilëve u përdorën për të zhvilluar modelin.**
131. EDPB vëren se Akti i AI kërkon që ofruesit e sistemeve të AI me rrezik të lartë të hartojnë një deklaratë të konformitetit të BE-së⁹⁰ dhe se një deklaratë e tillë përmban një deklaratë se sistemi përkatës i AI përputhet me ligjet e BE-së për mbrojtjen e të dhënave⁹¹. EDPB vëren se një vetëdeklarim i tillë mund të mos përbëjë një konstatim përfundimtar të pajtueshmërisë sipas GDPR. Megjithatë, mund të merret parasysh nga SA-të kur hetojnë një model specifik të AI.
132. Të njëjtat konsiderata të bëra nën paragrafin 123 më sipër janë gjithashtu të rëndësishme në këtë rast. Kur SA-të verifikojnë nëse dhe si kontrolluesi vlerësoi përshtatshmërinë e interesit legjitim si bazë ligjore për përpunimin që kryen, paligjshmëria e përpunimit fillestar duhet të merret parasysh si pjesë e vlerësimit të interesit legjitim, për shembull duke vlerësuar rreziqet e mundshme që mund të lindin për subjektet e të dhënave, personale personale e të cilëve u përpunua në mënyrë të paligjshme për të zhvilluar modelin. Aspekte të ndryshme, qoftë të natyrës teknike (p.sh. ekzistenca e filtrave ose kufizimeve të aksesit të vendosura gjatë zhvillimit të modelit, të cilat kontrolluesi i mëvonshëm nuk mund t'i anashkalojë ose ndikojë, dhe që mund të pengojnë aksesin ose zbulimin e të dhënave personale) ose të natyrës ligjore (p.sh. natyra dhe ashpërsia e paligjshmërisë së përpunimit fillestar) duhet të merren parasysh brenda testit të balancimit.

3.4.3 Skenari 3. Një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin, pastaj siguron që modeli të jetë anonim, përpara se i njëjti kontrollues ose një kontrollues tjetër të fillojë një përpunim tjetër të të dhënave personale në kontekstin e vendosjes

133. Ky skenar lidhet me pyetjen 4(ii) të kërkesës dhe i referohet një rasti kur një kontrollues përpunon në mënyrë të paligjshme të dhënat personale për të zhvilluar modelin e AI, por e bën këtë në një mënyrë që siguron që të dhënat personale të anonimizohen, përpara se i njëjti kontrollues ose një kontrollues tjetër të fillojë një përpunim tjetër të të dhënave personale në kontekstin e vendosjes. Së pari, EDPB kujton se SA-të janë kompetente dhe kanë fuqinë të ndërhyjnë në lidhje me përpunimin që lidhet me anonimizimin e modelit, si dhe me përpunimin e kryer gjatë fazës së zhvillimit. Kështu, SA-të mund, në varësi të

⁸⁹ Neni 5(2) GDPR dhe neni 24 GDPR.

⁹⁰ Neni 16 (g) dhe neni 47 i Aktit AI.

⁹¹ Aneksi V, pika 5 e Aktit AI.

rrethanat e rastit, vendosin masa korrigjuese për këtë përpunim fillestar (siç shpjegohet në paragrafët 113, 114, 115 më lart)

134. Nëse mund të demonstrohet se funksionimi i mëvonshëm i modelit të AI nuk përfshin përpunimin e të dhënave personale, EDPB konsideron se GDPR nuk do të zbatohet⁹². Prandaj, paligjshmëria e përpunimit fillestar nuk duhet të ndikojë në funksionimin e mëvonshëm të modelit. Megjithatë, EDPB thekson se thjesht pohimi i anonimitetit të modelit nuk është i mjaftueshëm për ta përjashtuar atë nga zbatimi i GDPR dhe vëren se SA-të duhet ta vlerësojnë atë duke marrë parasysh, rast pas rasti, konsideratat e dhëna nga EDPB për të adresuar pyetjen 1 të kërkesës.
135. **Kur kontrollorët më pas përpunojnë të dhënat personale të mbledhura gjatë fazës së vendosjes, pasi modeli të jetë anonimizuar, GDPR do të zbatohet në lidhje me këto aktivitete përpunimi. Në këto raste, për sa i përket GDPR, ligjshmëria e përpunimit të kryer në fazën e vendosjes nuk duhet të ndikohet nga paligjshmëria e përpunimit fillestar.**

4 Vërejtje përfundimtare

136. Ky Opinion u drejtohet të gjitha SA-ve dhe do të bëhet publik në përputhje me nenin 64(5)(b) GDPR.

Për Bordin Evropian të Mbrojtjes së të

Dhënave Kryetari

Anu Talus

⁹² Arsytimi 26 i GDPR.